

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Mgr. Anna Burdová

Jazyková príprava žiackej mobility

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Prešov

2012

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Mgr. Anna Burdová

Kontakt na autora: Gymnázium UDT, Poprad; annaburdova@hotmail.com

Názov OPS/OSO: Jazyková príprava žiackej mobility

Rok vytvorenia OPS/OSO: 2012

Odborné stanovisko vypracoval: Mgr. Soňa Sosenková

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov. Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

Mobilita. Konštruktivizmus. Autonómne učenie. Projektové vyučovanie.

Anotácia

V práci Jazyková príprava žiackej mobility sa zaoberám teoretickými východiskami a praktickými postupmi pri príprave na žiacku mobilitu v jednej z nemecky hovoriacich krajín. Cieľom práce je jednak jazykovo spracovať výmenný pobyt a v ďalšej fáze pripraviť rôzne materiály a konkrétny program na žiacku výmenu. Z metodického hľadiska je ťažisko prác sústredené v rukách žiakov, ktorí vyberajú a určujú náplň žiackej výmeny. Úlohou učiteľa je pripraviť a premyslieť rámce a formy. Práca pozostáva z dvoch častí, teoretickej a praktickej a je osvedčenou pedagogickou skúsenosťou.

OBSAH

Úvod	
1 TEORETICKÁ ČASŤ	6
1.1 Európsky referenčný rámec	6
1.2 Konštruktivizmus	6
1.3 Autonómne učenie	6
1.4 Autentické učenie sa	7
1.5 Projektové vyučovanie	8
1.5.1 Metódy projektového vyučovania	9
1.5.2 Výsledky projektov	9
1.5.3 Zmena pozície učiteľa v projektovom vyučovaní	9
1.5.4 Projektové vyučovanie vo výučbe cudzích jazykov	10
1.5.5 Projektové vyučovanie v praxi na našej škole	10
1.6 Výmenný pobyt	10
1.7 Počítač vo výučbe cudzieho jazyka	11
2 PRAKTICKÁ ČASŤ	13
2.1 Jazyková príprava	13
2.1.1 Úvod	13
2.1.1 Kreatívne písanie	16
2.2 Prvé kontakty	19
2.2.1 Výber kontaktu	19
2.2.2 List	20
2.2.3 Ich über mich (Projekt)	22
2.3 Programovo-materiálová príprava	23
2.3.1 Príprava programu pre nemeckých hostí na 3-5 dní na Slovensku (Projekt) .	23
2.3.2 Krajina – mesto – škola (Projekt)	26
Záver	31
Zoznam bibliografických zdrojov	32
Zoznam príloh	33

ÚVOD

Vo svojej práci Jazyková príprava žiackej mobility sa zaoberám teoretickými východiskami a praktickými postupmi pri príprave na žiacku mobilitu v jednej z nemecky hovoriacich krajín. Cieľom práce je jednak jazykovo spracovať výmenný pobyt a v ďalšej fáze pripraviť rôzne materiály a konkrétny program na žiacku výmenu. Z metodického hľadiska je ťažisko prác sústredené v rukách žiakov, ktorí vyberajú a určujú náplň žiackej výmeny. Mojou úlohou ako učiteľa bolo pripraviť a premyslieť rámce a formy. Práca pozostáva z dvoch častí, teoretickej a praktickej.

Študentské a žiacke mobility sú u nás, na rozdiel od západnej Európy, javom posledných rokov a sú výrazne pozitívnym prínosom pre jednotlivca aj pre celé spoločstvo. Majú rôzne rámce, náplne, štruktúry a ciele, ale všetky sú príspevkom k internacionalizácii, k otvoreniu sa iným, poznávaniu nových ľudí, prostredí a kultúr, zároveň cestou poznávania vlastnej identity a národa.

Táto práca má byť príspevkom k prepojeniu školy a skutočného života. Pracujem tu na príprave skutočne realizovaných výmenných pobytov, ktoré sa konajú každý rok na našej škole a ktoré sú významným obohatením súkromného aj školského života účastníkov. Považujem prípravu na toto podujatie za veľmi dôležitú časť výmenného pobytu, ktorá má prispieť k jej úspešnému priebehu a plnšiemu využitiu šancí, ktoré sa s mobilitami spájajú.

Zatiaľ nikto z kolegov na našej škole nepracoval na nejakom ucelenom koncepte prípravy na žiacku výmenu a táto práca si dovoľuje sa označiť za jeden z možných vstupov a postupov, pričom sme si vedomí rozsahu a ďalších možností spracovania danej tématiky. Súvisí to s tendenciami vo vyučovaní ako je otvorenosť, autenticnosť, komunikácia, ktoré spájajú školu so životom. Téma školská výmena je navrhnutá tak, že by sa mohla stať pre učiteľa praktickým námetom, učebným kurikulumom, či už základným alebo doplnkovým, pri príprave rôznych mobilít v škole. Pri práci som vychádzala z vlastných skúseností s výmennými pobytmi, seminármi a študentskými mobilitami. V praktickej časti sú všetky uverejnené úlohy a projekty vyskúšané a overené niekoľko krát v praxi.

Zámerom mojej práce Jazyková príprava žiackej mobility je reagovať na fenomény doby a pokúsiť sa priniesť ucelené učebné kurikulum, ktorého nóvum je tak v jeho obsahu – výmenný pobyt, ako aj použitých metódach- projektové vyučovanie a použitých prostriedkoch –počítač a internet.

Čo sa týka príloh, sú tam preložené do nemčiny všetky úlohy a pokyny pre žiakov tak, že učiteľ môže s týmito prílohami pracovať ako s hotovými pracovnými listami, ktoré už len potrebuje rozmnožiť pre žiakov.

1 TEORETICKÁ ČASŤ

1.1 Európsky referenčný rámec

Pri príprave a realizácii projektu Žiacka výmena pracujeme na osvojovaní, ďalšom rozvíjaní a prehĺbovaní vedomostí, zručností a schopností žiakov. Práca na projekte korešponduje s kľúčovými kompetenciami, ktoré definoval Európsky parlament koncom roka 2006. V jeho rámci sa prvýkrát na európskej úrovni definujú a pomenúvajú kľúčové kompetencie, ktoré sú základom celoživotného vzdelávania ako fenoménu doby a nevyhnutnosti pre budúcnosť. Medzi kľúčové spôsobilosti, ktoré občania EÚ potrebujú, sú okrem iného komunikácia v cudzích jazykoch, schopnosť naučiť sa učiť, digitálna, a iné.

Medzi ďalšie kľúčové spôsobilosti patria iniciatívnosť a podnikavosť, ktoré sa vzťahujú priamo na prácu s projektmi, ich riadenie a prezentáciu. Patrí sem napríklad schopnosť plánovať, organizovať, riadiť, komunikovať, hodnotiť a iné. Zaradujeme tu schopnosť pracovať individuálne aj v tíme. Ďalšou kľúčovou kompetenciou z Európskeho referenčného rámca je kultúrne povedomie a vyjadrovanie. V súvislosti s touto kompetenciou je veľmi dôležité chápať kultúrnu a jazykovú rozmanitosť v Európe a uvedomiť si dôležitosť kreatívneho vyjadrovania myšlienok, skúseností a emócií prostredníctvom rôznych médií. Pochopenie vlastnej kultúry môže byť základom otvoreného postoja vo vzťahu k rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania a jeho rešpektovania. Pozitívny postoj zahŕňa aj kreativitu a snahu o kultiváciu vyjadrovania pocitov a myšlienok človeka. (ERR, 2006, s.9).

1.2 Konštruktivizmus

V súvislosti s procesmi inovácie procesu učenia a učiva sa stretávame s pojmom konštruktivizmus. Ten patrí medzi najmodernejšie a najvplyvnejšie smery v didaktike. Konštruktivizmus možno chápať ako „spôsob uvažovania o poznaní, ktorý môže významne pomôcť pri vytváraní modelov učenia, vyučovania a tvorbe kurikulárnych materiálov.“ (Turek, 2008, s. 392). Čo sa týka pedagogického konštruktivizmu, ten sa niekedy vymedzuje ako snaha o prekonanie transmisívneho vyučovania, ktoré sa chápe ako predávanie vzdelávacích obsahov žiakom v konečnej podobe. Tí sú potom odsúdení do pasívnej úlohy ich príjemcov. „V transmisívnom pojetí jako by vyučování bylo podobné přidávání zboží (znalostí) do skladu (žákovy mysli), kde nezáleží, co už je v sousedních odděleních skladiště.“ (Kalhoust, 2002, s. 49). Konštruktivistí zastávajú názor, že takto možno naučiť žiakov jednotlivé fakty alebo mechanické uskutočňovanie nejakých postupov, ale ich význam a zmysel nemôže byť nikdy prenesený učiteľom alebo knihou. Význam a pochopenie zmyslu prinášaných informácií si človek konštruuje sám vtedy, keď s nimi aktívne pracuje. Táto výstavba je zároveň zásadne ovplyvnená doterajšími znalosťami, zručnosťami a mentálnymi štruktúrami, ktoré jedinec už má. Výstavba poznania je procesom aktívnym, a konštruktivistí upozorňujú na to, že žiak má dostať príležitosť s učivom pracovať. (Kalhoust, 2002, s. 49, Turek, 2008, s. 392). K charakteristickým znakom konštruktivistickej výučby patrí dôraz na proces učenia sa, podpora samostatnosti a aktívneho prístupu žiakov. Žiaci majú byť vedení k skúmaniu a objavovaniu, pričom sa stavia na ich prirodzenej zvedavosti, rešpektujú sa ich postoje a učebné štýly. Jeden z typov učenia (sa), ktoré takýto prístup charakterizuje je autonómne učenie (sa).

1.3 Autonómne učenie

Autonómne učenie je jednou z aktívnych a tvorivých možností učenia, ktorého perspektívou je možnosť ďalšieho napredovania a zdokonaľovania sa a učenia sa v dospelosti.

„Ide o aktívne uplatňovanie premisy o učení, že je to proces, prostredníctvom ktorého sa mení chovanie jednotlivca v našom prípade v kontakte s cudzojazyčným prostredím. Ak sa to ešte navyše deje na základe slobodného rozhodnutia jednotlivca, čiže uplatnením jeho autonómie, možno aplikovať Maslowove závery, že sa tým otvárajú učiacemu sa cudzí jazyk neohraničené možnosti vlastného rastu a rozvoja, ale predovšetkým uvedomenie si vlastnej zodpovednosti za to o koľko a do akej kvality sa moje úsilie posunie smerom k vrcholu pyramídy, teda k mojím cieľom a potrebám v oblasti ovládania cudzieho jazyka. Je o samozrejme neoddeliteľne späté s efektívnym vplyvom vnútornej motivácie.“ (Tandlichová, 2006, s. 41).

Autonómia a samostatnosť žiakov, ich nezávislosť od učiteľa je novodobým predmetom záujmu vedy, hoci nie novým. Je to sociálny proces, ktorý u žiaka predpokladá schopnosť sebareflexie, sebahodnotenia a spolupráce. (Tandlichová, 2006, s. 41). Pri autonómnom učení ide o procedurálnu kompetenciu žiakov, to znamená o ich schopnosť pracovať ďalej na vedomostiach v cudzom jazyku získaných v škole, na ich opakovaní, upevňovaní a rozširovaní. Musia byť v stave po ukončení školy v závislosti od potreby učiť sa jeden alebo viacero ďalších jazykov. (Bimmel, 2000, s. 15).

O autonómnom učení hovoríme vtedy, keď učiaci sa sám robí centrálné rozhodnutia o svojom vlastnom učení. To znamená, že rozhoduje o tom, že sa chce učiť, ako bude pri učení postupovať, aké materiály a pomôcky na to použije, aké stratégie učenia sa si vyberie, či sa bude učiť sám alebo s niekým iným, ako si rozdelí čas na učenie a ako bude kontrolovať svoju úspešnosť. Je teda na učiacom sa, že svoje učenie iniciuje, riadi, organizuje a vyhodnocuje. To predpokladá množstvo sebadisciplíny, vôľových vlastností, čo je v reálnom živote nie vždy jednoduché. (Bimmel, 2000, s. 33). Autonómne učenie napomáha výchove k samostatnosti, s čím veľmi úzko súvisí podpora a rozvoj aktivity a tvorivosti žiakov. „Práve pri osvojovaní cudzieho jazyka je využitie tvorivosti ako vnútorného potenciálu žiaka veľmi cennou devízou pre efektívne využitie už nadobudnutých vedomostí a zručností z cudzieho jazyka pri riešení nových problémových úloh v nových podmienkach simulujúcich napríklad situácie zo skutočného života.“ (Tandlichová, 2006, s. 40). S požiadavkou učenia sa v reálnych životných situáciách súvisí pojem autentické učenie sa.

1.4 Autentické učenie (sa)

Autentickým vyučovaním má byť zmysluplné a hodnotné učenie sa, ktorého cieľom nie je len dosiahnutie dobrých známok v škole, ale dochádza k plnému využitiu rozumových schopností žiakov. Medzi charakteristické znaky autentického učenia patrí uplatnenie vyšších úrovní myslenia. To znamená manipuláciu s informáciami a myšlienkami, ich transformovanie, syntézu a ďalšie mentálne operácie. Nepatrí tu memorovanie, rutinné riešenia a vopred dané odpovede. Ďalším znakom je hĺbka poznatkov, to znamená ich pochopenie, žiaci ich vedú vysvetliť a aplikovať. Je tu požiadavka na prepojenie s reálnym životom. „Autentické vyučovanie má zabezpečiť, aby žiaci učivo zmysluplne využili, aby vytvorili niečo hodnotné pre seba alebo ostatných. Môže ísť o projekt, výsledkom ktorého je nejaký užitočný produkt“. Patrí sem aj diskusia medzi žiakmi, hodnotenie odpovedí, názorov, (Turek, 2008, s. 401). Autentické vyučovanie je okrem vyšších nárokov na učiteľov veľmi náročné na čas. Je rozdiel, či podávame žiakom hotové produkty v priebehu pár minút, alebo sa musia k informáciám a riešeniam dopracovať sami. „V našom školstve prevláda snaha po maxime

učiva, ktoré je výrazne predimenzované. Naše školstvo musí urobiť zásadné rozhodnutie: buď naučíme našich žiakov veľa učiva, ale povrchno alebo menej, ale poriadne do hĺbky. Oboje sa v stanovenom čase urobiť nedá“ . (Turek, 2008, s. 402).

1.5 Projektové vyučovanie

Ak by sme hľadali formy, kde je možné zahrnúť kompetencie z Európskeho referenčného rámca, kde nachádza konštruktivizmus jednu z možností uplatnenia v školskej praxi a ktorej súčasťou je aj autonómne učenie sa, tak je to projektová metóda.

Projektové vyučovanie je také vyučovanie, v ktorom projektová metóda je hlavnou vyučovacou metódou. Žiaci sú vedení k riešeniu komplexných problémov a získavajú skúsenosti praktickou činnosťou. (Prúcha-Walterová-Mareš, 1995, s. 172, In: Turek, 2008, s. 382).

Projektovým vyučovaním sa označuje otvorená forma vyučovania, ktorá je orientovaná na tému. K jej charakteristike patrí vysoká miera zodpovednosti žiakov a s tým súvisiaca možnosť ich spolurozhodovania. Konkretizácia problematiky ako aj plánovanie jednotlivých projektových fáz sú výsledkom procesu dohody, ktorý poskytuje priestor jednak pre záujmy žiakov ako aj pedagogických a didaktických zámerov učiteľa. Spoločne vypracovaný projektový plán k téme má za úlohu dať základnú orientáciu, avšak môže byť v priebehu práce modifikovaný. (Bausch, 2003, s. 259).

K zásadám projektového vyučovania patrí zohľadnenie potrieb a záujmov žiakov. Takéto vyučovanie vychádza z predpokladu, že žiaci sú naozaj vnútorne motivovaní a zainteresovaní na téme. S tým súvisí prepojenie na mimoškolskú skúsenosť žiakov, otvorenie sa životu mimo školy, je to akýsi most medzi školou a realitou. Projekty majú mať interdisciplinárny rozmer, prepájať viacero vyučovacích predmetov. V projektovom vyučovaní sa majú využívať rôzne sociálne formy spolupráce. (Turek, 2008, s. 382-383, Kalhoust, 2002, s.300).

Pri projektovom vyučovaní si musíme zvoliť tému, jej ciele a jej konkrétne výstupy. Ďalšou časťou je vypracovanie plánu riešenia, časové rozdelenie, rozdelenie žiakov, zadanie úloh. Projektové vyučovanie je veľmi náročné na prípravu a časové rozvrhnutie . Učiteľ má byť aj dobrý organizátor a diagnostik. Neoddeliteľnou súčasťou projektovej práce je zverejnenie výsledkov, riešení, výstupov. Projektové vyučovanie je náročné aj na materiálovo-technické zabezpečenie. (Turek, 2008, s. 382).

Na druhej strane však

„Pri projektovom vyučovaní sa rozvíja iniciatíva, samostatnosť, tvorivosť žiakov, kritické myslenie, schopnosť spolupráce, komunikácie, schopnosť učiť sa, riešiť problémy, hľadať informácie, rozvíja sa pozitívnym smerom citová a hodnotová sféra žiakov. Projektové vyučovanie umožňuje integráciu: pri tradičnom vyučovaní oddelených postupov; myslenia, intuície, citov, zmyslov, tela; skúseností s novým poznaním; riadenej činnosti s autoreguláciou; detí, učiteľov, rodičov a iných členov spoločnosti; školy so svetom. Žiaci lepšie chápu praktický význam učiva, vzdelávania sa. Učia sa plánovať vlastnú prácu, dokončovať ju, prekonávať prekážky, niesť za ňu zodpovednosť. Projektové vyučovanie umožňuje, aby vyučovanie bolo hrou, aby bolo pre žiakov príjemným, vzrušujúcim, zaujímavým, nezabudnuteľným zážitkom, aby sa škola stala naozaj dielňou ľudskosti“ . (Turek, 2008, s. 383).

1.5.1 Metódy projektového vyučovania

Projektové vyučovanie má komplexný charakter a preto je dôležité si uvedomiť s akými všetkými metódami, zručnosťami a technikami sa pri práci na projektoch stretne. Vo fáze plánovania je to analýza, rešerš, práca s informáciami, konfrontácia, diskusia, motivovanie, porovnávanie, komentovanie, koncipovanie, schopnosť formulovať problém, výber a pod. Pri samotnej realizácii projektu treba vedieť organizovať, rozhodovať, zisťovať, posudzovať, charakterizovať, kritizovať, experimentovať, podať správu. V záverečnej časti pri vyhodnocovaní a dokumentácii sa precvičuje formulovanie, kombinovanie, preklad, segmentovanie, štruktúrovanie, schopnosť urobiť zhrnutie, modifikovanie, moderovanie, prezentovanie. (Wicke, 2004, s.138).

1.5.2 Výsledky projektov

„Trotz einer klaren Prozessorientierung gilt den von den Lernern hergestellten Produkten gleichfalls große Aufmerksamkeit“. (Bausch, 2003, s. 259). Čo sa týka prezentovania výsledkov projektovej fázy, je tu zoznam Dietera Vaupela, kde navrhuje možné výstupy projektov, ako napr. napísanie správy, príspevok do školského časopisu, zostavenie informačných alebo dokumentačných zbierok, urobenie nástenky, návrh na plagát, zhotovenie koláže, príprava informačných letákov. Projekt môže mať ukončenie vo forme napísania nejakého príbehu, reportáže alebo rozhlasovej hry. Žiaci pripravujú úlohy, zadania alebo pracovné listy s rôznym obsahom a formou, ktoré budú riešiť ich spolužiaci. Ďalšie návrhy sú talk show, videosekvencia, zostavenie prospektu, ilustrovaného časopisu, komiksu, návrh na spoločenskú hru, vytvorenie krížovky, puzzle alebo zhotovenie modelu, zorganizovanie výstavy atď. (Wicke, 2004, s. 139).

Požiadavky na učiteľa, čo sa týka jeho „Projektkompetenz“, čiže jeho úlohy projektového koordinátora sú, že má dbať na projektový plán ako aj na kurikulárne požiadavky. Zároveň má disponovať nielen odbornými znalosťami, ale aj zručnosťami, ktoré nie sú súčasťou štúdia učiteľa. „Er muss die methodischen, gruppensdynamischen sowie lernstrategischen Voraussetzungen für selbstbestimmtes Lernen bereitstellen können“. (Bausch, 2003, s. 262). Od týchto predpokladov sa odvíja práca učiteľa na projekte, jeho schopnosť optimalizovať prácu žiakov, flexibilne a kompetentne reagovať na didakticky neplánované situácie. (Bausch, 2003, s. 262). „Učiteľ pomáha, dáva podnety, ponúka doplnkové materiály, navrhuje techniky spracovania a moderuje skupinové procesy. Ostáva však viac-menej v pozadí, zatiaľ čo si žiaci svoje pracovné postupy, možnosti riešenia a výsledky vyjednávajú sami“. (Wicke, 2004, s.137).

1.5.3 Zmena úlohy učiteľa v projektovom vyučovaní

V tradičnom vyučovaní cudzieho jazyka je učiteľ v centre pozornosti ako hlavný sprostredkovateľ učebných obsahov. To sa spája s jeho funkciou opravovať chyby a kontrolovať. V projektovom vyučovaní sa školské vzdelávanie chápe ako schopnosť samostatne riešiť problémy miesto opakovania vopred daných riešení. Učiteľ ako jediný zdroj informácií doslúžil. Predmetom pozornosti v projektovom/otvorenom vyučovaní sa stáva žiak so všetkými svojimi schopnosťami a zručnosťami pri zohľadnení jeho osobných špecifik. (Wicke, 2004, s. 126).

1.5.4 Projektové vyučovanie vo vyučovaní cudzích jazykov

Základná otázka v súvislosti s učením sa cudzích jazykov, ktorá musí byť sformulovaná a zodpovedaná je cieľ učenia sa, cieľ čiastkový aj celkový. Od toho sa odvíjajú všetky ďalšie kroky, postupy, priebehy, formy, verifikácia aj vyhodnotenie. Tu treba spomenúť zásadnú zmenu, ktorá sa udiala vo výučbe cudzích jazykov a ešte vždy má zásadný charakter a to je komunikatívna kompetencia. V tomto kontexte získava projektové vyučovanie ako metóda učenia (sa) cudzieho jazyka značne na dôležitosť „ Für das Lehren und Lernen fremder Sprachen gewinnt der Projektunterricht im Zusammenhang der kommunikativen Wende der früheren 80er Jahre an Bedeutung“.(Bausch, 2003, s. 260).

1.5.5 Projektové vyučovanie v praxi na našej škole

Aj keď s realizáciou projektového vyučovania je spojené viacero ťažkostí, je projektové vyučovanie v Nemecku etablovanou vyučovacou metódou. Naša škola je bilingválnym gymnáziom s vyučovacím jazykom nemeckým. Rámec tejto školy tvorí medzinárodná zmluva na úrovni ministrov oboch štátov. Táto formálna stránka sa odráža jednak na výstupe: žiaci končia štúdium na škole dvoma maturitnými skúškami - slovenskou a nemeckou maturitnou skúškou. Tá ich oprávňuje ďalej na štúdium v Nemecku. Skutočnosť, že na vzdelávacích obsahoch spolupracujeme s nemeckou stranou ovplyvňuje obsahy ale aj formy vyučovania. Medzi naše špecifiká patrí už dlhoročná tradícia projektových týždňov, na ktorých sa zúčastňuje celá škola. Projektový týždeň si okrem iného vyžaduje aj netradičné časové a priestorové usporiadanie. Patrí tu rozplánovanie práce na celý týždeň, prerozdelenie žiakov, prerozdelenie miestností a zohľadnenie technického vybavenia jednotlivých učební, materiálové zabezpečenie, umožnenie prístupu veľkého množstva žiakov s rôznymi úlohami v rôznom čase k internetu ako aj časové naplánovanie prezentácií jednotlivých projektov. To všetko je obrovská úloha. Napriek všetkému sa to stretáva väčšinou s pozitívnym ohlasom a dokonca nás žiaci z iných škôl v meste podľa toho identifikujú.

1.6 Výmenný pobyt

Ďalším poznávacím znakom našej školy a zároveň prvkom, ktorý sa realizuje od počiatkov existencie školy a veľmi významne prispieva k záujmu žiakov o túto školu je výmenný pobyt, najčastejšie v Nemecku, ktorý sa uskutočňuje v druhom alebo treťom ročníku. Žiaci odchádzajú na 7-10 dní na výmenný pobyt do jednej z nemecky hovoriacich krajín, väčšinou SRN, tam bývajú v rodinách, kde majú svojho partnera výmeny, zúčastňujú sa nemeckého vyučovania, pracujú na nejakom spoločnom projekte, zúčastňujú sa potom rôznych spoločenských, kultúrnych, športových a iných podujatí, ktoré im zorganizovali spoločne ich partnerské triedy a vo voľnom čase je pre nich pripravený individuálny program v súkromí rodiny. O pár mesiacov prichádza tá istá skupina, väčšinou je to celá trieda s dvoma vyučujúcimi na Slovensko, kde je pre nich pripravený program, podľa želaní, predstáv a možností hostí aj hostiteľov. Výmenný pobyt nie je povinný, žiaci ho nemusia absolvovať, teší sa však nesmiernej popularite a stáva sa jedným z naj zážitkov, na ktoré spomínajú žiaci veľmi dlho a tí, ktorí po rokoch prídu spomínať tvrdia, že je to zážitok na celý život. Výmenný pobyt má jazykový, sociálny, poznávací a interkultúrny rozmer. Samozrejme, že k obľúbenosti prispieva množstvo subjektívnych faktorov, cestovanie bez rodičov, spoznávanie mladých ľudí v zahraničí, zážitky na výletoch, spoločne strávený voľný čas a iné, ale určite je to aj zážitok z autentických komunikačných podnetov, pre mnohých je to vlastne aj prvá komplexnejšia skúsenosť s nemeckým jazykom v jeho prirodzenom prostredí.

V ideálnom prípade sú projektové aktivity integrálnou súčasťou školských osnov. Čo sa týka nemeckých učebných plánov, tak si výmenný pobyt nemeckí kolegovia zvyknú zakomponovať do svojich plánov a pripraví rôzne projekty, ktoré sa môžu realizovať na pobyte. Čo sa týka slovenskej strany ponúka sa tu obrovský priestor hlavne pre nemecký jazyk ako intenzívne vyučovaný cudzí jazyk v prvom ročníku. Tento pozitívny potenciál, ktorý si žiaci spájajú s výmenným pobytom, chceme v tejto práci využiť jednak vo fáze jazykovej prípravy, ale aj pri práci na programovej a materiállovej príprave školskej výmeny. Treba poznamenať, že obsahová náplň výmenných pobytov je vo veľkej miere závislá od samotných študentov. To zohľadňujeme aj v tejto práci. Existuje hrubý časový rámec, ale jeho naplnenie je temer výlučne v kompetencii študentov, čiastočne upravovaný tradíciami a skúsenosťami učiteľov a nemeckých tútorov a samozrejme finančnými možnosťami rodičov.

Platí zásada, že študenti by mali byť čo najviac zapojení do všetkých fáz projektu- plánovanie, organizácia a hodnotenie. Treba skonštatovať, že tento veľký priestor pre samostatné rozhodovanie študentov je temer vždy spájaný so zodpovednosťou, s veľkým záujmom a motivovanosťou vo fázach prípravy a to sa samozrejme odráža na priebehu aj na celkovom spätnom hodnotení pobytu, kedy skutočnosť, že sa predovšetkým sami podieľali na príprave a realizácii projektu mení uhol ich pohľadu, táto skutočnosť prispieva k ešte intenzívnejšiemu prežívaniu podujatia.

Intenzívne a pozitívne zážitky, ktorých prirodzenou súčasťou je používanie cudzieho jazyka sú nesmierne dôležité vždy /vo všetkých fázach učenia sa jazyka/, či už ako ďalšia motivácia, alebo ako spätná informácia o tom, do akej miery je študent schopný komunikovať v cudzom jazyku a zvyčajne býva ďalším popudom na dlhej a neľahkej ceste za zvládnutím akéhokoľvek cudzieho jazyka.

Už roky využívame pozitívny náboj, ktorý sa so študentskou výmenou spája a ktorý sa dá využiť už od prvých týždňov vyučovania nemeckého jazyka na našej škole. (Občas si prváci nevedia, že ich čakajú dve maturitné skúšky, ale všetci vedia, že vycestujú počas školy do zahraničia).

Kontakty na výmenný pobyt u nás sprostredkujú naši nemeckí vyučujúci, ktorí zvyčajne ponúkajú kontakty na celé triedy z ich predchádzajúceho pôsobiska v Nemecku. Zasadou je predovšetkým veková primeranosť, vo všeobecnosti možno niekedy prihliadať na charakter školy- gymnázium alebo odborná škola. Tento aspekt sa stáva nedôležitým, ak je tam tmeliacim prvkom spoločný projekt- divadlo, životné prostredie a iné. Samozrejme, že ohromným zdrojom kontaktov je aj internet. Na úvod je veľmi motivujúca e-mailová komunikácia s partnerom, ktorého rodný jazyk je nemčina, poprípade komunikácia so študentom, ktorý sa tiež nemecký jazyk učí a teda nemčina sa stáva pracovným jazykom.

Počítač vo vyučovaní cudzieho jazyka

V súčasnosti možno prácu s počítačom považovať za kultúrnu techniku, ktorej ovládanie sa stáva čoraz väčšou samozrejmosťou. Počítač ako médium môže byť zakomponovaný do vyučovania cudzieho jazyka rôznym spôsobom a predovšetkým pre otvorené vyučovacie koncepty ponúka množstvo výhod. Okrem množstva iných možností ako je e-mailová komunikácia, aktuálne informácie a materiály na vyučovanie, práca s autorskými programami, tandemové učenie sa cudzích jazykov, chatovanie v cudzom jazyku a iné je tu internet. World Wide Web ako zdroj ohromných možností pre informácie, komunikáciu a publikovanie vlastných vecí na webe. Internet poskytuje množstvo autentických materiálov, ktoré sa môžu použiť na vyučovaní. Multimédiá a internet v kombinácii s novými prúdmi

v metodike a didaktike sa stávajú kľúčovými technológiami pre oblasť vzdelávania a ovplyvňujú a menia celú oblasť vyučovania cudzích jazykov. (Grüner, 2000, s. 119).

„Die schrittweise Abkehr der Methodik und Didaktik von der Instruktion durch Lehrer und Tutoren und die Hinwendung zu einem Ansatz, bei dem die Lernenden und ihre individuellen Bedürfnisse mehr im Mittelpunkt stehen, kann durch die neuen Technologien unterstützt, beschleunigt und optimiert werden. Schlagwörter wie Lernerzentriertheit, autonomes und entdeckendes Lernen, Projektunterricht und Handlungsorientierung lassen sich mit dem Internet besser umsetzen als mit gedruckten Lehrwerken, herkömmlichen Medien und traditionellen Unterrichtsformen“. (Grüner, 2000, s. 119).

Pri používaní počítača na výučbe cudzieho jazyka je možná práca tak individuálna ako aj vo dvojiciach, resp. v malých skupinách. My sme v našich úlohách využili všetky tieto pracovné formy. Aj vďaka spolupráci v rámci skupiny môže byť úloha spracovaná komplexnejšie a motivačne vplývať na žiakov.

2 PRAKTICKÁ ČASŤ

2.1 Jazyková príprava

2.1.1 Úvod

2 vyučovacie hodiny

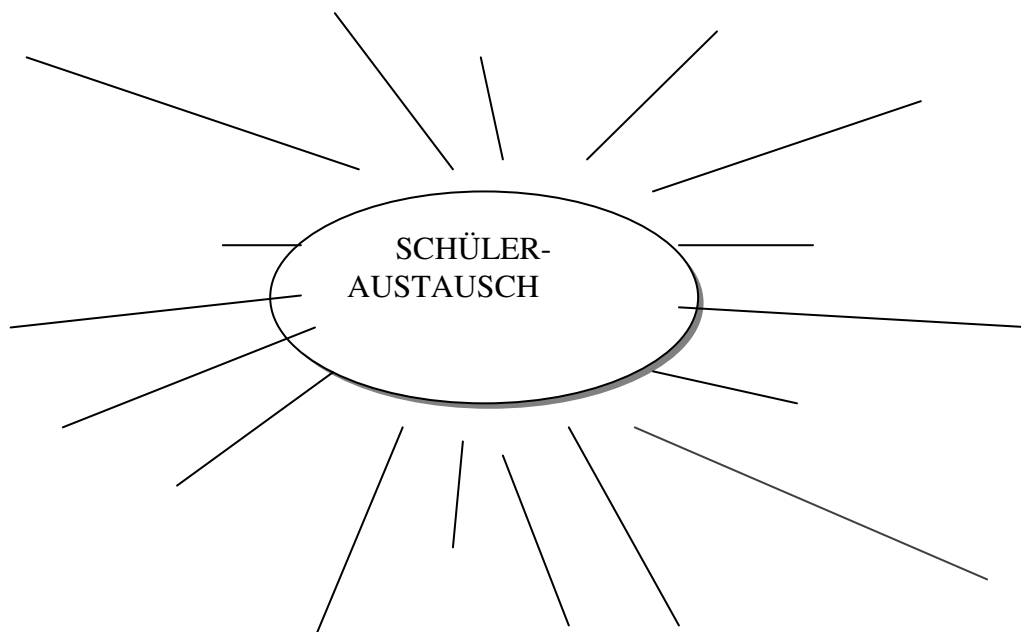
Didakticko-metodický postup:

Učebný cieľ: ovládanie slovnej zásoby, ktorá súvisí s témou školská výmena, to znamená tematické okruhy- cestovanie, mládež a voľný čas, cudzojazyčná komunikácia a krajina, ktorej jazyk sa učím. Čo sa týka zručností, žiak dokáže reagovať na vizuálny a sluchový podnet, vnímať a prejaviť svoje city. Učebnými aktivitami sú posluch, ústna interakcia a písanie. Sociálne formy: frontálne vyučovanie, individuálna práca a práca vo dvojiciach. Pomôcky: pracovné listy (Príloha A, B), kazeta so zvukmi, fólia s ilustračným obrázkom, meotar, slovníky.

Hodina začína frontálnym vyučovaním, použijem metódu brainstormingu. V tejto fáze pracujem s fiktívnou žiackou výmenou. Skutočná aj fiktívna školská výmena majú niektoré formy a obsahy identické, niektoré aspekty sú odlišné. Čo sa týka prvej časti, je na vyučujúcom aký priestor a čas chce venovať jazyku, slovnej zásobe ako predmetu úvodných 2 hodín. V ďalších častiach Programová príprava a Powerpointová prezentácia už cudzí jazyk nie je cieľom ale nástrojom a prostriedkom na vyjadrovanie obsahov. Tu sa už koncentrujem skôr na rozvoj komplexu zručností. Sú to ťažiská tohto kurikula a badať to aj na pomere času, ktorý je jednotlivým častiam venovaný. Úvodu sú venované 2 vyučovacie hodiny a majú zahrievaciu funkciu.

Príloha A

- Čo vám napadne pri pojme študentská výmena?/Brainstorming/
Napíšte po nemecky na tabuľu a do zošitov všetky slová, vety, heslá, pojmy bez ohľadu na ich relevantnosť

Obrázok 1 Brainstorming

Zdroj: vlastný návrh

Ak žiaci pravidelne pracujú s metódou brainstormingu, tak vedia, že ich myšlienky a asociácie pri vstupe do témy nijak nekomentujeme, čo vedie k odbúraníu zábran v tejto fáze, pričom ak sa tam objavia zjavné nezmysly, tak sa neskôr sami vyselektujú, poprípade dáme autorovi (ale oveľa neskôr!) úlohu zdôvodniť zdanlivý nesúvis. Aj tu je ale dôležité naformulovať úlohu ako kreatívne cvičenie, nie ako trest. Pri tejto metóde ide naozaj o voľné nápady, myšlienky, bez toho aby ich učiteľ ale ani žiaci akokoľvek hodnotili, to je veľmi dôležité. Na tabuľu zapisujú zvyčajne žiaci svoje asociácie, pričom v tejto časti zasahujeme len čo sa týka pravopisu, mala by platiť zásada, že na tabuli nie sú chybné zápisy, preto chybu opravíme bez ohľadu na závažnosť, na autora tej chyby a nijak to nekomentujeme, nevenujeme tomu žiadnu pozornosť. Návrat k ortografii, gramatike považujeme za výrazne rušivý prvok. Plusom tejto metódy je aj skutočnosť, že sa často vyskytuje v reálnom pracovnom živote pri riešení problémových alebo kreatívnych zadaní. V cudzom jazyku sa táto metóda využíva nielen za účelom vyvolania predstáv, nápadov a asociácií, ale aj za účelom aktivizácie už existujúcej slovnej zásoby. Variácia: žiaci môžu pracovať aj individuálne, ale na začiatku práce s takouto metódou je veľmi dobré rozdeliť skupinu na dve časti a motivovať ich pokynom, ktorá skupina nájde/napíše viacej slov. Treba ich ale upozorniť, že nemajú nápady hodnotiť, v tejto fáze len zaznamenávať. Pri tejto úlohe okamžite vyvstáva rozpor medzi tým, čo žiaci chcú a čo vedia v cudzom jazyku povedať, zvlášť ak ich téma zaujme, ale nemajú „jazykový materiál“. Učitelia jazykov poznajú to večné: Ako sa povie ...? Aby pre nich neznalosť nejakých výrazov v cudzom jazyku, ktoré sa im v danom momente zdajú veľmi dôležité a originálne, nebola frustrujúca, je možné túto úlohu rozšíriť o prácu so slovníkom, pričom platí zásada, že väčší význam a priestor je ponechaný pre klasickú prvú časť.

- Nájdite v slovníku max. 2-3 pojmy, ktoré súvisia s danou témou /individuálna práca/
- Doplňte ich na tabuľu a do zošita, do zátvorky napíšte význam slova v slovenčine

Materiál, ktorý sa objaví na tabuli, vytvorili žiaci a nie učiteľ. Je to jeden zo znakov projektového vyučovania a jeho potenciál je hodnotený z didaktického hľadiska veľmi vysoko. Nemal by preto byť ponechaný bez ďalšieho spracovania. To vyžaduje ale od učiteľa veľkú dávku pohotovosti, tvorivosti, fantázie, skúseností, pričom čím viacej sa ďalším postupom snaží reagovať na aktuálny materiál, tým je to náročnejšie. Vyučovanie sa stáva otvoreným. Do hry vstupujú mnohé faktory ako je osobnosť učiteľa, jeho sklony, preferencie, znalosť cieľovej triedy, resp. skupiny, jej záujmy, zameranie, vôbec smerovanie hodiny a vyučovania.

Osvedčila sa nám práca s pocitmi.

- Priradte k jednotlivým pojmom znamienka plus a mínus, resp. podobné emotikogramy. Plus znamená, že daný pojem má v sebe niečo pre vás pozitívne, tešíte sa, je to zaujímavé, vzrušujúce. Mínus znamená niečo negatívne, obavy, nuda, komplikácie. Znamená to pre vás niečo nepríjemné. /Individuálna práca/.

Zmyslové vnímanie. Rôzni ľudia priradujú slovám a pojmom rôzne zmyslové asociácie. Prepíšte slová a pojmy z úvodnej časti do tabuľky. Tabuľka príloha A. /Individuálna práca/. (Gerngross, 1999, s. 146).

Samozrejme, že pri týchto úlohách nie všetky pojmy sa dajú označiť +/- jednoznačne, poprípade sa vyskytne určité množstvo pojmov, ktorých emocionálny obsah bude rozdielny, napr. dobrodružstvo, nebezpečenstvo a iné, takisto ich zmyslové vnímanie. Nie je potrebné nič jednotiť, práve naopak, táto úloha má výsostne individuálny a osobnostný charakter. Ide o uvedomenie si nielen jazykovej stránky tejto témy, pojmov, asociácií ale aj priradenie osobného obsahu k nim, čo sa významne podieľa na efektívnom osvojovaní novej slovnej zásoby. Táto úloha má prispieť k ďalšej identifikácii sa s témou, čo má samozrejme

významný a pozitívny vplyv na všetky fázy učenia sa. Bod 4. slúži na to, aby sme „upozornili“ na to, že táto téma sa spája u žiakov jednoznačne s pozitívnymi predstavami a očakávaniami.

Príloha B

Zvuky a žiacka výmena.

- Kazeta. (Kazeta k učebnici Ping Pong 1. diel, 11. lekcja, A3). Vypočujete si teraz 7 rôznych zvukov. Ako môžu tieto zvuky súvisieť s témou Školská výmena? Vypočujete si to dvakrát. Pri prvom počutí sa pokúste identifikovať tie zvuky a len jedným slovom, heslom zaznamenať do tabuľky. Pri druhom počúvaní budete mať medzi jednotlivými zvukmi asi 1 minútu na to, aby ste 2-3 vetami písomne vyjadrili vašu predstavu o tom, aká môže byť súvislosť medzi počutým zvukom a školskou výmenou. Všetko, čo počujete vy, je správne. Individuálna práca.

Na kazete je počuť: šum mora- hluč lietadla -rev tigra –diskotéka –vietor – hrajúce sa deti – rockový koncert.

- Porovnáme teraz vnemy a dojmy medzi žiakmi. Prečítajú to, ako by mohli tieto zvuky súvisieť so školskou výmenou.

Príloha C,D

Tiene na pláži

2. hodina

Pokračujeme v téme školská výmena. Školská výmena je aj o stretnutiach s novými ľuďmi. V našich predstavách podnikneme cestu na nejaké neznáme miesto, kde sa stretneme s nejakou osobou. Úlohou žiakov v tejto časti je uvoľniť sa, zatvoriť oči, počúvať text, ktorý učiteľ číta v e l p o m a l y !! Ako hudobné pozadie je počuť meditačnú hudbu, ktorá tvorí len jemnú zvukovú kulisu a slúži na dotvorenie atmosféry fantazijnej cesty. Uprostred je asi 2 minútová prestávka na rozhovor s našou fiktívnou osobou. Text pochádza z Grammatik kreativ, str. 140, ale je z časti upravený.

- Podniknete teraz vymyslenú cestu, na tej ceste stretnete nejakú osobu. Samostatná práca.
- Uvoľnite sa, zatvorte oči. Budete počuť meditačnú hudbu a zároveň počúvajte, čo hovorí učiteľ. Neotvárajte oči pokiaľ neskončí hudba.

Prečítame text z Grammatik kreativ (text upravený) Príloha C.

Treffen auf dem Strand

Lehrer: „Stell dir vor, du sitzt in einem Flugzeug ... das Flugzeug startet und du lehnst dich in deinem bequemen Sitz zurück... du fliegst in den Austausch nach Deutschland... das Flugzeug steigt immer höher und du kannst den blauen Himmel sehen.... Du entspannst dich, lehnst dich zurück und beginnst zu träumen... und nach einiger Zeit spürst du, wie das Flugzeug langsam tiefer geht, bis du merkst, wie es auf dem Boden aufsetzt und ausrollt. Wenn du jetzt das Flugzeug verlässt, siehst du direkt vor dir einen wunderschönen Strand an der Nordsee. Ein kleiner Weg führt hinunter zum Strand und du folgst diesem Weg. Du fühlst den Sand unter deinen Füßen, die warmen Sonnenstrahlen auf deiner Haut und du hörst den Wind und die Wellen des Meeres rauschen. Und vor dir, direkt am Strand, steht eine Person, die auf das Meer hinausschaut, und als diese Person sich umdreht, siehst du, dass es jemand ist, den du schon lange kennen lernen wolltest. Ihr setzt euch beide in den warmen Sand und beginnt miteinander zu sprechen. Nimm dir zwei Minuten Zeit für das Gespräch.....“

2 Minuten

„.... Die Sonne geht unter und du bemerkst, dass es Zeit für den Abschied ist. Du gehst langsam den schmalen Weg zum Flugzeug zurück, das schon auf dich wartet. Du steigst ein, das Flugzeug startet und bringt dich sicher zurück in unser Klassenzimmer. Und während du langsam zurückkehrst, erinnerst du dich klar und deutlich an die Person, die du am Strand in Deutschland getroffen hast. Komm jetzt langsam zurück und öffne entspannt und mit neuer Energie deine Augen“.

+ Kasette mit Meditationsmusik

- Vo dvojiciach. Porozprávajte sa so svojím susedom o tom, koho ste na pláži stretli. Opíšte osobu, ktorú ste na pláži stretli. Bol to chlapec, dievča, dospelý, váš rovesník? Poznali ste tú osobu predtým, existuje? Ako vyzerá? O čom ste sa rozprávali. Bolo to príjemné stretnutie, prečo? Opis osoby. Práca vo dvojiciach.
- Opíšte na papier s obrázkom (príloha E - 2 tiene na pláži) osobu, ktorú ste stretli. Jeden z tieňov je vaša postava, druhá postava je osoba, ktorú ste stretli na pláži v Nemecku. Samostatná práca cca. 30 minút.

Obrázok 2 Tiene na pláži

Zdroj: Juma 3/2006

- Doma nalepte postave, ktorá predstavuje vás, vašu fotku.

Príloha F

2.1.2 Kreatívne písanie

cca. 3 vyučovacie hodiny

Pedagogický scenár. Cieľom je štruktúrovanie a písomné vyjadrovanie myšlienok v cudzom jazyku, precvičovanie schopnosti písať súvislé texty. Pomôcky: pracovné listy, obrázok, meotar, slovníky. Práca celej triedy a práca vo dvojiciach.

- Pozrite si obrázok. Ide o asociácie a spontánne reakcie, nie opis obrázka. Odpovedzte na otázky: KTO?- ČO?- AKO?/KDE?- PREČO? Zapisujeme na tabuľu. 15-20 minút. Spolu celá trieda.

Obrázok 3 Pláž

Zdroj: súkromný archív autora

Možnou variáciou môže byť trebárs hudba.

- Tvorte vety(nie súvetia!!), v ktorých využijete slovnú zásobu z prvej časti. Napíšte minimálne 10 viet a viac. Dôležité - vety píšete na papier pod seba, nie súvisle za sebou!! Pracujete vo dvojiciach.

V tejto časti píše žiaci vety, ktoré sú schopní napísať, sú to pomerne jednoduché vety. Tu pracujú s tým, čo na úvod nazbierala celá skupina/trieda. Cieľom je napísať čo najviac jazykovo správnych viet, zatiaľ bez nejakej spoločnej myšlienky. Zatiaľ slovnú zásobu nerozširujú. To je úlohou 3. časti. V nej už majú nájsť nejakú jednotiacu myšlienku. To znamená, že tu sa vety upravujú, môžu sa doplniť o ďalšie informácie, meniť, rozširovať. Prechádza sa od jednoduchých viet k súvetiam, používajú sa rôzne konektory. Nehodiace sa škrta, vymýšľajú sa nové. Preto je veľmi praktický pokyn pre žiakov, aby písali vety pod seba, tak sa s nimi oveľa lepšie manipuluje.

- Napíšte príbeh k obrázku!

Variácia: použite v texte tieto výrazy: zuerst, obwohl, zum Glück, warum a pod.

- Vymyslíte nadpis
- Premyslíte si odpoveď na otázku: O čom je váš príbeh? (max. 2-3 vety; nemusí tam byť vyjadrená pointa)

Ako už bolo spomenuté, cieľom týchto cca. 3 hodín je ukázať žiakom, že sú schopní písať zmysluplné a zaujímavé texty. Na záver treba vždy nájsť čas, na prečítanie niektorých prác na hodine pred spolužiakmi, nestačí keď ich učiteľ pozbiera a doma opraví. Čítať všetky práce na hodine je časovo náročné a aj trochu jednotvárne, hodina sa mení potom na cvičenie posluchu. Je jasné, že ak tam nie je kontrola, tak po chvíli je to pre žiakov príležitosť na vypnutie. Kľúčom na výber prác, ktoré sa budú čítať, môže byť jednak dobrovoľnosť, svoj príbeh číta tá dvojica, ktorá chce. Alebo inou možnosťou je, že všetky dvojice prečítajú svoj nadpis a doplnia to krátkou informáciou (max. 3 vety) o tom, o čom je ich príbeh. Potom učiteľ určí, kto zo žiakov si bude vyberať. Na záver si vyberie ešte jednu prácu aj vyučujúci. Veľmi motivačne pôsobí skutočnosť, ak sa práce zverejnia na verejnom mieste v rámci triedy alebo aj školy, jednou z možností je uverejnenie výborných prác na www-stránkach školy. Písanie je produktívnou zručnosťou, ktorá má komplexný charakter. Precvičujú sa pri nej temer všetky jazykové roviny, zároveň sa žiaci učia štruktúrovať svoje myšlienky v cudzom jazyku.

Príloha G Práca so slovnou zásobou z úvodnej časti

Učebným cieľom je zvládnutie niektorých gramatických kategórií podstatných mien a sloviess, ktoré súvisia s témou školská výmena. U podstatných mien je to ovládanie rodu podstatného mena a u sloviess je to časovanie sloviess a minulý čas sloviess (Präteritum).

- Rozdeľte nazhromaždený materiál zo začiatku témy do dvoch skupín: podstatné mená a sloviess. Individuálne.
- Vypíšte všetky podstatné mená a prirad'te im rod.
- Zoberte 3 farebné zvýrazňovače a zvýraznite všetky podstatné mená jednou farbou, napr. zelenou podstatné mená mužského rodu, ružovou podstatné mená ženského rodu a stredný rod napr. žltou.

Táto metóda učenia sa rodu podstatných mien môže byť zavedená od začiatku učenia sa nemeckého jazyka. Je efektívnou pomôckou pri učení sa zvlášť pre „vizuálne“ učiace sa typy.

- Sloviess. Zoberte si papier A4. Celkom dole vypíšte všetky/7-10 sloviess. Píšete teraz príbeh. Volá sa:

Katarína (bola)na školskej výmene

Začnete príbeh ako chcete, zásadou je ale, že použijete sloveso z dolnej časti a hneď ho vyškrtnete, aby sa už nepoužívalo neskôr. Napíšete prvú vetu a posuniete papier svojmu susedovi. Zároveň dostanete papier od suseda z druhej strany. Prečítate si jeho vetu a n a d v i a ž e t e na jeho vetu, použijete pritom znova ďalšie sloveso zo spodnej časti. Nezabudnite ho vyčiar knuť. Okrem prvej vety nezačínajte vety Katarína... alebo Sie.... . Keď vetu dopíšete, zložte papier tak, aby sa dala prečítať len posledná veta, na ktorú nadviaže váš sused. Pokračujete ďalej, pričom rešpektujete tempo svojich najbližších susedov. (Ur, 1995, str. 43). Na konci si príbeh prečítajte.

Úloha sleduje výsostne školské ciele, aj keď jej podoba a výstup má zábavný charakter. Dá sa takto precvičiť časovanie sloviess, alebo variáciou môže byť, ako to naznačuje nadpis, minulý čas (Präteritum) sloviess. Ak študenti poznajú túto formu, tak aj napriek tomu, že sú obmedzení v používaní sloviess, vedia vytvoriť veľmi nápadité a zaujímavé spojenia.

Na záver, ak zvýši čas, môže učiteľ dať študentom úlohu: Napíšete všetky slovička, ktoré sme pri brainstormingovej metóde na úvod napísali na tabuľu, na kúsok papiera. Máte na to 3-4 minúty. Potom, čo sa so slovnou zásobou intenzívne a rôznymi metódami pracovalo, by mali mať žiaci pomerne veľa slov napísaných. Kontrolujú si ich sami, poprípade si ich skontrolujú susedia navzájom. Je to informácia pre nich, koľko sa naučili priamo na hodinách a zároveň informácia o tom, čo si majú ešte precvičiť a pozrieť sami doma. Túto úlohu nedávam na pracovný list žiakom. Nemajú sa koncentrovať na cieľ, ale dôležitý je proces, p r á c a so slovnou zásobou.

Čo sa týka novej slovnej zásoby, alebo slovnej zásoby k tematickému celku, vcelku úspešným spôsobom zhromažďovania slovnej zásoby, je vyvesenie bieleho /baliaceho/papiera, najlepšie formátu A0, na ktorý sa napíše názov témy a študenti postupne sami dopĺňajú slová, s ktorými sa v súvislosti s témou stretli. Táto forma sa môže použiť pri všetkých témach, ktoré nie sú v učebniciach, alebo ak sa téma v učebnici rozšírila, nejakým spôsobom prehĺbila alebo špecializovala. Na konci lekcie môžem s touto slovnou zásobou pracovať, žiaci k nej môžu mať „vrelší“ vzťah, pretože je to ich dielo a je na očiach. Zásadou je, že treba nalepiť/pripevniť plagát na taký podklad, že sa naň bude dať bez problémov písať perom, veľkosť písma sa nedá určiť, záleží od podmienok. Má platiť, že je plagát čitateľný aspoň pre

polovicu triedy, je to aj vecou praxe a skúseností. Aby bol plagát viditeľný pre všetkých, musí byť prispôsobená veľkosť písma a to zase je na úkor kapacity plagátu. Ďalšia možnosť je plagát po čase premiestniť. Pre žiakov platí pokyn, že plagát môžu doplniť sami cez hodinu počas samostatnej práce, práce vo dvojiciach alebo skupinách bez predošlej konzultácie s vyučujúcim ale len po skontrolovaní v dohodnutom slovníku /Langenscheidt/. Pri podstatnom mene musí byť zapísaný rod a tvar množného čísla, pri slovesách tvary/skratky/ pre minulý čas, slovné spojenia a idiomatické výrazy v spojení s pádom poprípade predložkou. Pre lepšiu identifikáciu si k danému spojeniu žiak pripíše veľmi malým písmom svoje meno/znak. Na dopisovanie slovnej zásoby môže byť určený žiak aj učiteľom. Slová sa nezapisujú zaradom učebnicovo pod seba, ale tak ako prídu, rozhádzane, aj farebnými ceruzami.

2.2 Prvé kontakty

2.2.1 Výber kontaktu

Pedagogický scenár. Cieľom tejto časti je nadväzovanie písomných kontaktov prostredníctvom rôznych inzerátov, napísať vlastný inzerát, napísať kontaktný list. V projektovej úlohe Ich über mich budú mať za úlohu písomne sa predstaviť, napísať o sebe, vlastnosti, záujmy. K precvičovaným spôsobilostiam v tejto časti patria spôsobilosti nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou, vybrať si z ponúknutých možností, vyjadriť svoj názor, predstaviť svoje názory a vkus, korešpondovať, vymieňať si názory, komunikovať s niekým, vypočuť si a podať informácie. Čo sa týka medzipredmetových vzťahov, tak tu študenti využijú vedomosti z geografie a všeobecný prehľad, v ďalšej časti je to predmet slovenský jazyk, konkrétne písanie súkromných listov, porovnávanie rozdielov po formálnej stránke. Písanie, čítanie a rozprávanie sú kľúčovými kompetenciami v tejto časti. Čo sa týka korešpondencie, treba zdôrazniť, že ide o typ autentickej úlohy, ktorá naozaj verne simuluje situáciu v reálnom živote. To isté platí pre roly, aké žiaci „hrajú“ pri písaní listov. Tak ako pri navodzovaní situácie aj tu ide o roly blízke životnej realite žiakov. Písanie tu nie je prostriedkom, ale cieľom. Ide o reálnu komunikačnú situáciu. Využívané sociálne formy sú tu práca vo dvojiciach a v pléne. Pomôcky sú prílohy H,I, rôzne časopisy s autentickými adresami, fólia, meotar, farebné papiere, obrázky, nožnice, lepidlá, pomôcky na kreslenie. Príloha H

- Pracujete vo dvojiciach. Prečítajte si adresy. Vyberte si jednu z adries príloha I (Juma 3/2006). Máte nato asi 15 minút, aby ste si vybrali jednu adresu, na ktorú by ste reagovali vy. Vyberáte pre celú triedu, vyberáte v mene triedy! Musíte zohľadniť napr. počet chlapcov a dievčat, ich záujmy. Chcete nadviazať kontakt prostredníctvom listu. Zatiaľ nemyslíte hneď na školskú výmenu Tá by sa mohla uskutočniť, ale neskôr. Túto skutočnosť treba zahrnúť do výberu.
- Práca v pléne. Predstavte svoj výber a zdôvodnite ho. Vek, hobby, krajina, jazyk... Napíšeme adresy na fóliu.

Variáciou môže byť zjednotenie skupiny na jednu adresu a jednu krajinu. Pri exotických krajinách sú vedomosti žiakov dosť povrchné. Na druhej strane diferenciacia prispieva k pestrosti, študenti pracujú na tom, čo ich pravdepodobne najviac oslovilo a odpadáva aj prípadné odpisovanie a neželaná spolupráca medzi dvojicami. Z daného množstva vyberiem jednu adresu tak, že žiaci formulujú argumenty pre a proti. Pracuje celá trieda. Ak žiaci naformulujú argument za, pridám k adrese na fólii znamienko plus, ak niekto má argument proti, pripíšem znamienko mínus. Ak nejaká adresa nebude mať žiadne znamienko, vypadáva skôr ako adresa so znamienkami!! Žiaci sa učia formulovať svoje názory a konštruktívne

argumentovať, prečo by práve ich adresa mala postúpiť, pričom najhoršie nie je nesprávny výber, ale neschopnosť sa vyjadriť. Dôležitý je tu pomerne krátky časový limit, aby menej komunikatívni žiaci sa tiež zapojili. Táto časť je veľmi dynamická.

- Vo dvojici sa obráťte teraz na svojich susedov. Požiadajte susedov, aby vám predstavili svoju adresu a zdôvodnili svoj výber, potom sa vymeňte.
- Premyslite si argumenty /1-2 min./ na to, aby ste presvedčili svojich susedov o tom, že váš výber partnerskej triedy je lepší.
- Ak ste vybrali, pokračujete k ďalšej skupine, až kým neostane jeden inzerát. Autori výberu prepíšu inzerát na tabuľu. Prečítajte si daný inzerát. Nemusí to byť nemecky hovoriaca krajina.
- Sústreďte sa teraz na krajinu. Čo viete o danej krajine? Brainstorming. Práca v pléne. Zapisujeme na tabuľu a do zošitov (poloha, klíma, more, veľkosť, známe osobnosti – politici, športovci, umelci, história, vojny, púšte, hory, zvieratá, rastliny, jedlá, čokoľvek typické pre danú krajinu).
- Čo by ste chceli vedieť, čo vás zaujíma?
- Čo by ste mali vedieť?
- Pridajte k daným pojmom 3 znaky plus a jeden mínus, podľa toho, čo si myslíte, že z tých informácií a skutočností prispieva k pozitívnemu a negatívnemu obrazu krajiny.
- Domáca úloha. Nájdite doma mapu danej krajiny. Nakreslite jej hranice na papier, nie do zošita. Môžete tam zaznačiť polohu hlavného mesta a hlavné rieky. Veľkosť papiera a mapy bude záležať od toho, koľko overených informácií o danej krajine máte. Tieto informácie vpíšte husto za sebou do mapy.
- Rozdeľte teraz dané pojmy do kategórií: geografia, politika a spol. zriadenie, história, kultúra, osobnosti, šport, poprípade jedlá, hudba, vaše špecifikum
- Skúste tieto kategórie ešte doplniť ďalšími pojmami, ktoré by súviseli s danou vybranou krajinou.

Domácu úlohu na ďalšej hodine vyhodnotíme a môžeme ju aj zverejniť, vyvesiť v triede.

- Pozrite si inzeráty jednotlivých tried v prílohe I. Akú majú štruktúru? Napíšte podobný inzerát o vašej skupine.

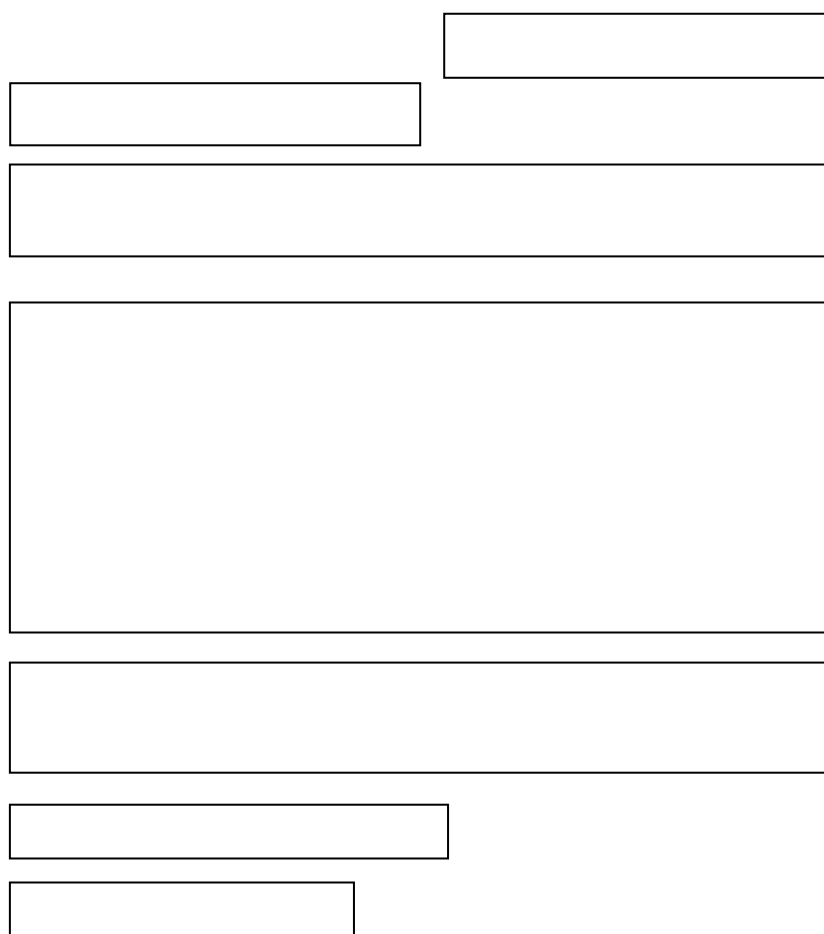
Prečítame na hodine niekoľko inzerátov. Jedna skupina hodnotí tieto inzeráty z hľadiska toho, či vystihujú skupinu/triedu, či majú všetko, čo má inzerát mať a či by tie inzeráty medzi množstvom iných zaujali.

2.2.2 List

1 vyuč. hodina

Príloha J

- Kontaktný list. Dbajte na formálne znaky súkromného listu a jeho členenie. Z obsahového a formálneho hľadiska musí list obsahovať určité stavebné súčasti (Bausteine). Tieto časti sú neusporiadané: podpis- úvod- pozdravná formulka- dátum- oslovenie- jadro- záver. Uložte ich v správnom poradí. Dokreslite tieto pojmy do obrázka – príloha J.

Obrázok 4 Stavebné prvky listu

Zdroj: vlastný návrh

Zatiaľ pracujeme s vonkajšími znakmi listu a s jeho základnou štruktúrou. Čo sa týka štruktúry, ide o súkromný list. V tejto časti by študenti mali získať vizuálnu predstavu o liste. Na základe schémy majú žiaci určiť znaky nemeckej korešpondencie, hoci aj súkromného rázu. (Všetky odseky sú od kraja, všetky stavebné elementy - aj pozdravná formulka a podpis na rozdiel od slovenčiny- okrem dátumu sú vľavo, písanie veľkých písmen Ty/du v nemeckom liste. Čo viete povedať o vonkajších znakoch nemeckého listu?

Príloha K Písanie súkromných listov – stavebné elementy

- Napíšte kontaktný list. Dbajte na to: kto píše komu, v akej situácii a s akým cieľom?

V tejto časti pracujeme už s hotovými elementmi (Bausteine), ktoré tvoria súkromný list a ktoré sú obligatórne. Žiaci majú v úlohe k dispozícii už hotové vety, časti listu, ktoré im môžu poslúžiť aj neskôr pri písaní iných listov alebo e-mailov. Zároveň tam dopisujú jednotlivé vety, ktoré sú prípravou na ich list pre priateľov, ktorých adresu si predtým vybrali. Dôležitý aspekt, ktorý treba pri tejto úlohe zdôrazniť je: kto píše komu, v akej situácii a s akým cieľom? Korešpondencia je každodennou činnosťou a jej nácvik patrí medzi spôsobilosti na viacerých jazykových úrovniach. Hoci klasická súkromná korešpondencia s obálkami a známkami je už značne na ústupe a do popredia sa dostáva e-mailová korešpondencia so všetkými svojimi výhodami, ako je rýchlosť, nízke, resp. žiadne náklady,

možnosť pripájať rôzne súbory, fotky a pod., považujeme klasický list za veľmi vhodnú a ešte vždy autentickú úlohu aj vďaka jeho „nedostatkom“ ale v konečnom dôsledku výhodám, ako je napríklad nákladnosť alebo trvácnosť. S e-mailovou komunikáciou sa spája istá povrchnosť, nestálosť, neosobnosť, kým klasický list môže mať podobu dlhoročnej spomienky. Zároveň práca na štruktúrovaní súkromnej korešpondencie, jej precvičovanie je základom aj pre jej e-mailovú podobu v akejsi „light“ verzii. Viaceré stavebné elementy sa používajú pri písaní e-mailov.

Túto zručnosť potom môžu žiaci využiť v ďalšej etape, kedy sa už skontaktujú so svojím partnerom na výmene (Austauschschüler) a môžu si s ním písať. Má to už ale len dobrovoľný charakter. Dôvodov je viacero. Ide už o skutočnú komunikáciu a vstupovanie učiteľa do tejto komunikácie by bolo na úkor jej pravosti. Autentická komunikačná situácia a podnety, ktoré s ňou súvisia, sú oveľa dôležitejšie ako prípadné gramatické chyby, ktoré sa vyskytnú. Okrem toho žiaci pri väčších pochybnostiach môžu učiteľa osloviť kedykoľvek, základné zručnosti by mali mať už zvládnuté.

2.2.3 Príloha M

Ich über mich (Projekt)

2 vyuč. hodiny

V ďalšej časti sa sústreďujeme na prípravu vlastných „životopisov“ (Steckbriefe) s názvom Ja o sebe. Ide o typ úlohy, ktorá je naviazaná na reálnu situáciu a kontext, to znamená, že z konštruktivistického hľadiska ide o vhodnú úlohu v tom zmysle, že umožňuje žiakovi pomerne prirodzený transfer a stotožnenie sa s úlohou. Žiaci pracujú samostatne. U nás je zabehnutý systém, že naši žiaci posielajú tzv. Steckbriefe, ak pricestuje nemecká strana ako prvá. V týchto letákoch sa majú krátko predstaviť a na základe týchto letákov si potom nemeckí partneri rozdelia hostí medzi seba. Ak vycestuje najprv slovenská strana, tak je to naopak, letáky posielajú Nemci. Cieľom je krátko a zaujímavo sa predstaviť. Treba myslieť na to, k o m u sa predstavujú a p r e č o.

- Na papier si najprv napíšte koncept projektu Ja o sebe. Projekt má svoju obsahovo-jazykovú a vizuálnu stránku. Obidve majú byť spracované kreatívne. Vyznačte na koncepte miesto, kam nalepíte svoju fotku. Začnite písať o sebe. Myslite nato: komu píšete a s akým úmyslom? Môžete sa stručne vyjadriť aj k týmto témam:
  - môj výzor
  - moja rodina
  - moje bydlisko
  - moji priatelia, koníčky, voľný čas
  - sny a želania
  - hudba, móda
  - domáce zvieratá
  - typické pre mňa je.....
  - !! alergie, strach napr. pred zvieratami, vegetarián, nefajčiar a pod.
- Doplňte Váš profil o informácie ako je Vaša súkromná adresa, e-mailová adresa, ICQ alebo kontakt na skype. Pracujte so slovníkom! Dojem vytvára nielen obsahová ale aj grafická podoba. Myslite nato, že „Steckbrief“ sa posiela poštou v obálke formátu A4.

Na záver zhromaždíme všetky práce na skupinu lavíc, tak aby si ich žiaci mohli prezrieť spolužiaci. Necháme priestor na krátke komentáre. My naše Steckbriefe nezverejňujeme kvôli tomu, že sa neskôr použijú ako hotové materiály pri našej žiackej výmene (mohli by sa poškodiť). Ja ich vždy odkladám. Variácia tejto úlohy je taká, že robíme tento projekt na začiatku školského roku, keď sa žiaci ešte nepoznajú, pričom výhodou je, že sa dá tento malý projekt robiť aj so žiakmi, ktorí nemajú široké jazykové vedomosti, a aj so žiakmi, ktorí prišli s rôznymi znalosťami cudzieho jazyka (žiaci to zvyknú kompenzovať práve tou vizuálnou

podobou). Tieto projekty aj s fotkami vyvesíme v triede na nástenku alebo panely a prispieva to k vzájomnému poznávaniu sa skupiny/triedy.

2.3 Programovo-materiálová príprava projektu Výmenný pobyt

2.3.1 Príprava programu pre nemeckých hostí na 3-5 dní na Slovensku

Ide o stredne veľký projekt. To, že ide o projektové vyučovanie dosvedčuje okrem iného aj veľké množstvo zručností, kompetencií a techník, s ktorými sa žiaci stretávajú. V prípravnej fáze ide o informovanie sa, jazykový preklad, prácu podľa písomných pokynov, zvažovanie, koordinovanie a koncipovanie. Žiaci pracujú aj s počítačom, robia rešerš. Doplnkovo môžu použiť počítač na spracovanie textu a obrázkov, alebo ako zdroj informácií a obrázkového materiálu. V ďalšej časti o organizovanie, posudzovanie, charakterizovanie, kombinovanie, analyzovanie, modifikovanie, formulovanie a segmentovanie. V záverečnej časti o moderovanie a prezentovanie, konfrontovanie, komentovanie, hodnotenie a kritizovanie. (Wicke, 2004, s. 138). Je to výber len niektorých zručností a postupov metód, ktoré sa vyskytujú v jednotlivých fázach jednorázovo alebo opakovane. Výstupom z tejto projektovej časti je zhotovenie informačného bulletinu. Pri práci na programe pracujú vo dvojiciach, v prípade nepárneho počtu trojice. V poslednej časti, kde sa žiaci hodnotia, hodnotí každý individuálne za seba a potom sa výsledky prezentujú v pléne. Sú tu zastúpené všetky komunikačné zručnosti, čítanie, rozprávanie, písanie a počúvanie. Časovo treba počítať s 4 vyučovacími hodinami pre prácu na projekte a asi 1 hodinu potrebujeme na prezentovanie.

Program možno rozdeliť na súkromnú a školskú časť. Spoločná školská časť má takisto dve členenia- pracovná a voľný čas. Pracovná súvisí s vyučovaním a **projektovým jadrom** a časť spoločne stráveného voľného času, ktorý je vyplnený výletmi, exkurziami, športovými, kultúrnymi alebo spoločenskými podujatiami. Časový rámec môže byť presne daný, alebo ponechaný na žiakov, takisto treba zvažovať ročné obdobie. S tým všetkým súvisí programová náplň. Pomer medzi prácou na projektovom jadre a výletmi záleží na projektovom jadre, jeho cieľoch a rozsahu. Samozrejme je možné prepojiť prácu na projektovom jadre s exkurziami a výletmi. **Projektové jadro.** Aby sme rozlíšili projekt ako vyučovaciu metódu, ktorú využívame pri spracovaní nového kurikula Žiacka výmena a projekt, na ktorom spoločne pracuje slovenská a nemecká strana pri pobyte u nás a v Nemecku, zaviedli sme pracovný názov projektové jadro. Samotné projektové jadro je osobitnou kapitolou. Často súvisí s nemeckým vyučovaním, o jeho výbere musia rozhodovať obidve zúčastnené strany a treba tam prostredníka, ktorý tieto veci dohodne. U nás sú to nemeckí tútori, ktorí majú kontakt na triedu a na učiteľov v Nemecku, ktorí túto výmenu organizujú. Je samozrejmosťou zo strany nemeckých vyučujúcich na Slovensku ale aj nemeckej strany, že pri výbere projektovej témy sa zohľadňujú záujmy a preferencie študentov oboch strán. Platí zásada, že téma projektového jadra je dohodnutá už pred prvým stretnutím. Našou úlohou vo fáze programovo- materiálovej prípravy je len podnietiť žiakov k tomu, aby začali uvažovať o možných obsahoch projektového jadra výmeny. Nie je cieľom učiteľa čokoľvek vyberať a určovať. Projektovým jadrom, ako som už naznačila, môže byť časť učebných osnov, ktorá je spoločná pre obidve školy, alebo čokoľvek, čo majú obidve strany spoločné, čo ich môže spojiť: šport, divadlo, hudba výtvarné práce alebo komparatívne úlohy ako je to u nás a ako v Nemecku- zvyky, rozprávky a pod.

- Program. Pripravte pre projekt výmeny program na ca. 5 dní. Predstavte si, že nemeckí hostia prídu niekedy koncom septembra, v utorok večer okolo 18. 00. Projekt Programová príprava pozostáva z dvoch častí: Výber a zostavenie programu školskej výmeny a jeho grafickej/bulletinovej podoby.

Variáciou môže byť práca v skupinách, kde výstupom je informačný bulletin, nástenka, plagát, koláž.

- Navrhnete, kde sa stretnete, čo bude ďalej nasledovať, načo treba myslieť? Nemeckí hostia odchádzajú v pondelok ráno. V rámci pobytu na Slovensku je hlavným ťažiskom spoločne strávený čas na projekte a na výletoch a exkurziách. Časť pobytu bude mať aj súkromný charakter. Premyslite si, čo by ste so svojim hosťom mohli v rámci rodiny podniknúť, čo by mohlo byť preňho zaujímavé. Venujte tomu jeden deň. Máte 4 dni na rozdelenie medzi prácu a „zábavu“. Vyberte miesta výletov, urobte reálny časový harmonogram. Zistite možné autobusové, električkové alebo vlakové spojenie. Myslite na potrebné prestávky na jedlo. Odhadnite možné finančné náklady pre Vašich rodičov spojené s výmenným pobytom na Slovensku. Naplánujte jeden spoločný večer. Myslite na to: kedy, kde, čo, hudba, jedlo a pod.
- Programový bulletin. Cieľom tohto bulletinom bude podať základné informácie o programe obrazom aj slovom. Všetci hostia ich dostanú na začiatku, mali by ich mať stále pri sebe. Na zadnej strane bude vynechané miesto pre dopísanie kontaktných údajov. Je tam aj časový plán, napr. streda 12.00 obed v Spišskej kolibe, rezervácia na 13.00. Odchod na Spišský hrad o 14.00. Prehliadka stredovekého hradu, pozri: www.sp.hrad.sk, nezabudni pevné topánky a foťák. Čo sa týka výtvarného spracovania, myslite na to, aby tam bolo slovo aj obraz. Je možné, že si to nemeckí žiaci ponechajú ako pamiatku na výmenný pobyt, tak ako si niektorí ľudia nechávajú z dovoleník propagáčne letáky, vstupenky a pod.
- Prezentácia. Prezentujte slovom návrh svojho programu spolu s programovým bulletinom. Dajte porotcom kolovať váš bulletin. Prezentovať neznamená čítať jednotlivé body z letáku, na to ho porota dostala. Prezentovať znamená v o l n e uviesť fakty, ktoré sú už zachytené v písomnej podobe, poprípade ich doplniť o zopár motivačných a doplňujúcich informácií. Chcete zaujať a presvedčiť spolužiakov - porotu, že Váš návrh je najlepší. Vyskúšajte si to dopredu tak, aby ste nerušili ostatných. Rozdeľte si úlohy. Dbajte na zásady: vyjadrujte sa jednoducho, zrozumiteľne, udržiajte očný kontakt. Pri prezentácii je dôležité: WEM-WAS-WARUM? to znamená komu prezentujeme, čo prezentujeme a čo je naším cieľom.
- Na hodnotenie použite hodnotiaci formulár, príloha O.

Čo sa týka hodnotenia, jednoducho sa spočítajú všetky body v štyroch kategóriách (Program-informačná brožúrka- prezentovanie a jazyk) vyhodnotia sa v každej kategórii prví dvaja. Učiteľ je len jeden z hodnotiacich členov poroty, nemá právo veta alebo zásadnej zmeny hodnotenia, prenechávame ho na žiakov. Tým pádom sa pozornosť prezentujúcich obracia na spolužiakov a aj naša skúsenosť je taká, že ani v tejto fáze nie je problém s motiváciou, s tým súvisiacou disciplínou a pozornosťou. Prezentácia, to znamená predvedenie svojej práce na verejnosti, je aj stresujúca záležitosť, a po jej skončení nastáva vždy úľava a uvoľnenie. Niektorí však sa „uvoľnia“ natoľko, že nepokračujú v práci hodnotiteľov. Občas si ale vypomôžem malým trikom. Tým, ktorí menej „rešpektujú“ prácu svojich spolužiakov, dávam možnosť prezentovať svoj projekt až nakoniec. V zásade ale panuje princíp dobrovoľnosti, čo sa týka časového poradia. Prezentujú všetky dvojice. V úlohe hodnotiteľa žiaci dostanú už

hotový hodnotiaci formulár, ktorý potom vyplňajú individuálne počas jednotlivých prezentácií. Hodnotenie sa rozkladá do štyroch samostatných častí. Robí sa bez predchádzajúcej diskusie v pléne a spočíva v spočítaní bodov v každej časti zvlášť. Víťazi a tí, ktorí boli vyhodnotení ako druhí v jednotlivých častiach, môžu byť ohodnotení známku výborný. Teoreticky (záleží od veľkosti študijnej skupiny a počtu dvojíc) je možné, že ohodnotenú známku výborný budú minimálne dve dvojice, v praxi skôr viac, aj šesť párov. Čo sa týka jazykovej stránky prejavu žiakov, má v hodnotiacom formulári svoje miesto aj bodové ohodnotenie. Pretože pri práci na projekte sa kumuluje veľa zručností, jazykový prejav je len jeden z faktorov. Žiaci môžu získať výborné hodnotenie aj „len“ za grafické stvárnenie programu, alebo za jeho originálnu ústnu prezentáciu. V tradičnom chápaní učenia sa cudzieho jazyka by to bolo „len“. Komplexný charakter projektového vyučovania to však umožňuje, ba dokonca víta. Skutočnosť, že aj jazykovo menej zdatný žiak má šancu a môže byť hodnotený ako výborný, je nesmierne motivujúca. Zároveň sa približuje k skutočnému životu, kde samotná znalosť jazyka ešte nemusí znamenať úspech. Patrí tam okrem iného aj schopnosť predať sa. V škole táto skutočnosť prispieva k búraniu zjednodušených schém, kedy sa žiakom s nálepkou výborný pripisujú aj vlastnosti, ktoré nemusia mať. Toto štruktúrovanie na časti umožňuje si uvedomiť existenciu viacerých zručností, ich zakomponovanie do vyučovacieho procesu a teda aj do procesu hodnotenia. Pretože v projektovej metóde je žiak subjektom, je logické, že ostáva v tejto pozícii aj vo fáze hodnotenia. Treba povedať, že celý projekt je vlastne precvičovaním a osvojovaním si zručností, ktorých merateľnosť je toho času predmetom diskusií. Ako merať schopnosť analyzovať, kooperovať, organizovať, a pod. Jedna z možností je vlastne rozobrať výsledný produkt, projektový výstup, pri ktorom sa analýza, kooperácia, schopnosť organizovať použila. Žiakom netreba dávať jednoduchú neštruktúrovanú úlohu typu: Ako sa vám páčila, prečo sa vám páčila a podobne. Uvedomia si jednotlivé komponenty, vyvarujú sa intuitívneho hodnotenia a schematickeho kategorizovania. Na to je naozaj potrebné urobiť túto časť bez toho, aby si susedia vymieňali svoje hodnotenia bez diskusie v pléne, tak ako sme to už vyššie spomínali. Moja skúsenosť je taká, že výsledky sú zaujímavé, ale pomerne objektívne.

Variácie: Vytvoria sa dve pracovné skupiny. Bývalé dvojice sa rozdelia. Informačné brožúrky sa kopírujú. Prispôsobí sa aj rozloženie nábytku, resp. lavíc tak, aby vznikli dva pracovné „stoly“, kde sedia všetci dookola, navzájom sa vidia a nikto nemá zvýhodnenú pri alebo znevýhodnenú pozíciu. Aj priestorové usporiadanie lavíc je dôležitým aspektom pri komunikácii. Úlohou skupiny je vybrať jeden program, s ktorým súhlasia všetci. V každej skupine je jeden z autorov programových bulletinov. Skupina má sama vybrať stratégiu, je tam daný len časový rámec. Tu treba podotknúť, že v prípade, že sa pripravuje program, ktorý bude na reálnej školskej výmene, tak 15 minút rozhodne nestačí, tu prebiehajú ostré diskusie. Tieto diskusie prebiehajú dlhšie obdobie a aj mimo vyučovania. Udržať diskusiu v cudzom jazyku, bez toho aby učiteľ nebol výrazne rušivým prvkom, keď diskutujúcich neustále napomína, je niekedy problematické. Tá téma je taká podnetná, až má kontraproduktívny charakter. Ďalšími variáciami môžu byť diskusia o programoch v pléne, o ich kladoch, originalite, ale aj nedostatkoch. Všetky programové body sa zapíšu na fóliu. Cieľ je výber najlepšieho spoločného programu jednoduchým zapisovaním plusov a mínusov k jednotlivým návrhom. Alebo ak potrebujeme urobiť program napríklad na 10 dní, môžeme to urobiť ako kompilát menších programov z jednotlivých malých programov. Výhodou je, že pracujeme s materiálom, ktorý si pripravili žiaci a my ich potom už len v rôznych sociálnych formách didaktizujeme. (skladáme, modifikujeme, kombinujeme.) Úlohou žiakov je vybrať jeden program z bulletinov, ktoré sú pred nimi. Majú na to 15 minút. Vyberú jeden, ktorý potom predstavia druhej skupine.

Zástupca, nie autor víťazného bulletinu, krátko predstaví a zdôvodní výber skupiny. Tabuľa sa rozdelí na dve časti, bulletin sa pripevnia na tabuľu. Skupiny v bodoch vypíšu argumenty za svoj program, zároveň argumenty proti výberu programu druhej skupiny. Skupiny si vyberú svojich zapisovateľov, ktorí zapíšu heslovite tieto argumenty na tabuľu. K výsledku sa môžeme dopracovať aj jednoduchým spočítaním za +1bod, proti -1 bod.

2.3.2 Krajina – mesto – škola (Power-pointová prezentácia)

V súčasnosti existujú mobility, ktoré majú rôznorodé ciele a obsahy, realizujú sa v rôznych formách a rámcoch. Sú projektové podujatia, kde niekedy nie všetky zúčastnené strany navštívia všetky krajiny (Europahaus, Strassburg). Veľmi často je však súčasťou programu tzv. slovenský večer, poprípade večer viacerých národov. Jedným z hlavných cieľov takýchto podujatí je predstaviť svoju krajinu. Zvyčajne je už v pokynoch, ktoré prichádzajú na Slovensko pred vycestovaním, uvedené, že v programe je vyhradený čas a priestor pre prezentovanie krajiny. Na podujatiach takéhoto druhu ide hlavne o kultúrny aspekt, prezentácia symbolov, osobností, súčasťou programu je ochutnávka národných jedál. Slováci sa tradične prezentujú ľudovými tradíciami, spevom, tancom. Jedna z moderných a u našich žiakov aj obľúbených možností, ako predstaviť vlastnú krajinu moderným, efektívnym a ešte vždy aj originálnym spôsobom, je zhotovenie power pointovej prezentácie so štruktúrou Krajina – mesto – škola - (trieda).

Pedagogický scenár: Cieľom tohto pomerne veľkého a komplexného projektu je zhotovenie prezentácie Krajina – mesto – škola v programe power point. Žiaci pracujú na tomto projekte po celú dobu samostatne vo dvojiciach. To znamená, že dostanú úvodné pokyny a všetky ďalšie postupy a procesy si volia sami, poprípade ich konzultujú s učiteľom. Ako už bolo spomínané, učenie z hľadiska konštruktivizmu nie je pasívnym prijímaním a ukladaním informácií a vnemov ale aktívny proces konštruovania poznania. To znamená, že žiak sa musí aktívne a intenzívne konfrontovať s novými poznatkami. To sa deje len v procese, ktorý je individuálny a žiak si ho sám riadi, zároveň aj preberá kontrolu za svoje učenie. Učenie je sociálny, interaktívny proces. Ešte pred začatím projektu treba zistiť schopnosť žiakov pracovať s počítačom a v prípade, že niektorí žiaci sú slabší, treba dvojice tvoriť ako kombináciu žiaka počítačovo „kompetentnejšieho“ a toho, ktorý je začiatočník. Ide o blok aspoň 10 hodín, ktoré majú k dispozícii na úplne jednoduché zvládnutie úlohy. Aj v tejto časti, tak ako to už bolo spomenuté v časti Príprava programu pre nemeckých hostí na Slovensku sa precvičuje množstvo zručností, kompetencií a techník, pričom zvlášť treba zdôrazniť schopnosť premyslieť si, naplánovať si svoju prácu a rozdeliť ju medzi seba. Prax ukázala, že žiaci venovali tejto úlohe odhadom 20 hodín a viac. Dôvodom bola skutočnosť, že pomerne veľký kreatívny a časový priestor, ktorý majú k dispozícii, ich po často trochu ťažkopádnom úvode priviedol k veľkému pracovnému nasadeniu a nadšeniu. Je to projekt, na ktorom by sa dalo pracovať určite aj celé mesiace. Ciele, ktorá táto úloha v sebe obsahuje, možno rozdeliť na jazykové a medzipredmetové, pričom medzipredmetový aspekt má dve časti. Práca s počítačom a využitie vedomostí z geografie, dejepisu, literatúry, niektorí žiaci môžu využiť vedomosti z botaniky a zoológie, všeobecný prehľad, politické a kultúrne dianie. Práca s internetom: hľadať informácie na internete nie je cieľom tohto vyučovania. Žiaci sa majú koncentrovať skôr na vyhodnocovanie a triedenie informácií, pričom najdôležitejšia je c i e l e n é vyhľadávanie informácií a práca s nimi (lost in cyberspace).

Čo sa týka jazyka, žiaci pracujú s materiálom, ktorí si sami pripravujú, či už na internete alebo knihy, učebnice a informačné letáky. Práca na úvodných častiach sa spája predovšetkým s informáciami, často veľkým množstvom, ich výberom, upravovaním, analýzou a

formulovaním do bodov. Práca na počítači predpokladá schopnosť pracovať v programe Word, prácu so súbormi, vyhľadávanie na internete a aspoň základné zvládnutie práce s power pointom, vkladanie obrázkov, ukladanie súborov na rôzne médiá. Pomôcky: jedna miestnosť s počítačmi, digitálne fotoaparáty, dátový projektor na premietanie obrazu z počítača na väčšiu plochu, premietacie plátno, reproduktory k počítaču, špecifické pomôcky. U nás v škole nie je možné na školské počítače ukladať akékoľvek súbory a toho času nemáme napáľovacie zariadenie, to znamená, že žiaci sú upozornení na to, aby si doniesli napr. USB kľúče s dostatočnou kapacitou na ukladanie svojich prác.

Základná štruktúra Krajina – mesto – škola je temer univerzálna a môže byť operatívne (aj neskôr) doplnená alebo rozšírená o špecifickejšiu časť. Mať takýto hotový materiál sa už viackrát ukázalo ako veľmi výhodné. My tieto prezentácie pripravujeme v prvom ročníku. Ak ide o našu žiacku výmenu a slovenská strana vycestuje ako prvá, tak berú pripravený materiál so sebou. Technické možnosti na multimediálnu prezentáciu nie sú na nemeckej strane problém. Vždy treba ale hosťiteľov upozorniť na takýto spôsob prezentovania a požiadať o technické zabezpečenie, čas a priestor. Zvlášť nemecká strana si potrpí na plánovanie. Našu operatívnosť a schopnosť improvizovať si treba nechať doma a nevyžadujeme ju od druhej strany. Ak pricestuje k nám najprv nemecká strana, môžeme poslať túto power pointovú prezentáciu už s kontaktnými listami. Pričom treba myslieť na to, že neexistuje sprievodné slovo, len vlastne obrázok a pomerne redukovaný priestor na informácie a fakty, takže v tomto zmysle to treba mať na zreteli.

Pokyny pre univerzálnu štruktúru power pointovej prezentácie Krajina- mesto- škola. Žiaci sa rozdeľia do dvojíc, len výnimočne do trojíc. Prácu s power pointom treba skoordinať s učebnými plánmi IKT a naplánovať tak, aby už mali prácu s power pointom zvládnutú. Napriek tomu treba niekedy prihliadnuť na skutočnosť, že nie všetci žiaci dokážu v tomto programe efektívne pracovať. Na túto skutočnosť myslíme vždy na začiatku pri rozdeľovaní do pracovných dvojíc/trojíc. Žiaci, ktorí sa „necítia“ na to, sa spoja s takým, ktorý je v tomto ohľade lepší. Hneď pri zadávaní úlohy treba žiakov citlivo upozorniť na skutočnosť, že s najväčšou pravdepodobnosťou nemajú nemeckí žiaci nijakú bližšiu predstavu o Slovensku a o nás. Nedá sa to porovnávať s nami. Skutočnosť, že sa človek učí cudzí jazyk znamená, že sa stretáva aj s mnohými reáliami danej krajiny. Treba zamedziť pripisovaniu negatívnych obsahov, významov ako namyslenosť alebo intelektová obmedzenosť. Čo týka vnútorného diferencovania jednotlivých bodov, má to svoje výhody aj nevýhody. Ak rozpíšeme do detailov napr. geografické údaje: hlavné mesto, počet obyvateľov, pohoria, rieky atď. môže to viesť k určitej uniformite. Na druhej strane úloha: vyberte a na 5 snímkach predstavte Slovensko, je veľmi náročná.

Príloha P

- Urobte prezentáciu Krajina- mesto- škola v programe power point. Táto prezentácia má za cieľ poskytnúť nemeckým žiakom základnú predstavu o našej krajine, o meste, kde žijete, resp. kde navštevujete školu a o vašej škole. Skúste si predstaviť, že zatiaľ o nás vedia veľmi málo, temer nič. Vašou výhodou, ale aj zodpovednosťou je, že V Y ste prví, ktorí tvoríte ich obraz o nás. Prezentácia má 3 základné časti: Krajina – mesto - škola. Ku každej časti urobte 5 snímkov. Šablóny, z ktorých môžete vyberať, majú mať aj obrázok aj priestor pre slovo. Myslite na to, čo je vaším **cieľom**- vytvoriť **základnú predstavu a pre koho** je tá prezentácia určená – **cudzincem, mladým ľudom**.
- Krajina. Urobíte asi 5 snímkov. Vyberte základné informácie typu: geografická poloha, hl. mesto, počet obyvateľov a údaje, politické (vznik SR, vstup do EU, politické

zriadenie, historické údaje, kultúra, šport, umenie. Vyberte jednu osobnosť, ktorú chcete v súvislosti so Slovenskom predstaviť, vyberte jednu snímku a pomenujte ju: Typisch slowakisch... Obrázky hľadajte na internete. Myslite na to, čo je vaším **cieľom**- vytvoriť **základnú predstavu** o našej krajine a **pre koho** je tá prezentácia určená – **cudzincom**.

- Mesto. Vyberte 5 obrázkov a opíšte mesto Poprad a jeho okolie (geografická poloha, história, prírodné krásy, pamiatky, voľný čas. Obrázky hľadajte na internete, popřípade si naplánujte urobiť fotky mesta po ceste zo školy. Myslite na to, čo je vaším **cieľom**- vytvoriť **základnú predstavu** o Poprade, ako meste, ktoré navštívia a **pre koho** je tá prezentácia určená – **cudzincom, mladým ľuďom**. Pojmy, ktoré použijete na snímke si skontrolujte v slovníku.
- Škola. Aká je to škola, vekové rozpätie, aké záverečné vysvedčenie môžete získať, projekty, výlety, špecifiká, poloha, budova, vybavenie, úspechy školy, telocvičňa, bufet, trieda a pod. Obrázky si pripravíte sami vo dvojiciach/trojiciach. Myslite na to, čo je vaším **cieľom**- podať **základné** informácie a **pre koho** je tá prezentácia určená – **mladým ľuďom, tiež žiakom**. Dbajte na jazykovú správnosť hesiel a pojmov na snímkach. Overte si ich v slovníku.
- Postup pre vyhľadávanie informácií na internete. Vyhľadáвате informácie a k t í v n e vy a vy tento proces riadite. Dopredu už v prvej časti práce si na papier napíšete heslá, ktoré idete vyhľadať na internete.

Začneme od časti – Škola. Urobíte si najprv fotky školy a okolia. Máte na to 30 minút. Môžete urobiť oveľa viac fotiek, neskôr ich vytriedite. Myslite na to, že robíte fotografie budov, priestorov, výzdoby tried, nie fotografie Vás a Vašich spolužiakov! Zvyšný čas do konca hodiny je určený na uloženie fotiek do počítača.

Začiatok od konca má čisto organizačný dôvod. Celú prácu si organizujú vo všetkom dvojice/trojice sami, rozvrh času, podiel práce aj samotný obsah, grafickú podobu, efekty, tí technicky šikovnejší to vedia doplniť o zvukové efekty a nahrávky. Je organizačne pre učiteľa jednoduchšie dať všetkým možnosť v rovnakom čase pripraviť si fotografický materiál. V opačnom prípade by neustále niekto odchádzal a prichádzal. Je tu aj možnosť, dať si to žiakom pripraviť vopred, to v praxi znamená, že niekoľko prestávok počas niekoľkých dní budú behať po škole. Ja to robím s triedou tak, že si tie fotografie urobíme niekoľko dní aj týždňov dopredu spolu, zvyčajne poslednú vyučovaciu hodinu, počkáme na pekné slnečné počasie. Žiakov treba vždy upozorniť na to, aby si dvojice/trojice doniesli digitálne fotoaparáty, čo už dnes nie je veľký problém. V krajnom prípade sa môžu použiť aj fotky z mobilných telefónov. Ide len o prenos fotiek z mobilu do počítača. Čo sa týka opakujúceho sa pokynu: Myslite na to, čo je vaším **cieľom**- vytvoriť **základnú predstavu** a **pre koho** je tá prezentácia určená – **cudzincom, mladým ľuďom**, chceme jeho opakovaním zdôrazniť jeho dôležitosť, naznačiť, že sa tento fakt má odraziť vo forme aj obsahu a vyjadriť požiadavku, aby pri spracovávaní prezentácie to mali na zreteli a odrazilo sa to vo všetkých častiach.

- Nezabudnite na sprievodné slovo. Dohodnite sa so spolužiakom/spolužiakmi na rozdelení sprievodného slova. Myslite na jeho jazykovú stránku. Vašou úlohou je v o v e t á c h prerozprávať to, čo je už v b o d o c h zachytené na prezentácii, popřípade ich doplniť a rozšíriť. Môžete okomentovať obrázok. Sprievodné slovo si napíšete na papier, naučte sa ho a preskúšajte si vlastne ho v súčinnosti s preklikávaním prezentácie, popřípade jej časovým nastavením. Nepodceňujte túto časť. Zmerajte si čas, ako dlho Vám celé prezentovanie trvá.

Vždy po vzájomnej dohode sa môže poskytnúť možnosť verejne prezentovať tieto práce v rámci ročníka. Dva roky za sebou sme takto tieto power pointové prezentácie ukázali spolužiakom v ročníku. Stretlo sa to s veľkým a jednoznačne pozitívnym ohlasom na oboch stranách. Žiaci mali generálnu skúšku v rámci skupiny a potom, čo sa to technicky pripravilo, vystúpili aj verejne. U nás na škole máme na to kinosálu s pódium, s pomerne veľkou kapacitou miest a veľkým premietacím plátnom. Fáza prezentácie výsledkov je veľmi dôležitou súčasťou projektov a vyžaduje od učiteľa, tak ako všetky časti práce na projektovom vyučovaní, množstvo prípravy, plánovania, organizovania. Súvisí s mnohými faktormi, časovými, priestorovými, technickými aj so záujmom žiakov. Chceli by sme navrhnúť zásadu, že rozsahom a množstvom práce náročnému projektu treba vymedziť aj primeraný čas a priestor na prezentáciu. Postávanie skupiny napr. 15 študentov okolo monitora počítača pri prezentácii projektov, by jednoducho ich prácu výrazne devalvovalo, pričom o efekte vzájomného učenia sa hádam ani nemožno hovoriť. Čo sa týka hodnotenia, tak oceňujúci potlesk spolužiakov z celého ročníka je naozaj motivujúci a často už žiadne hodnotenie zo strany učiteľa nie je potrebné. Mám tú skúsenosť, že pracovné nasadenie, kreativita, pracovné tempo a snaha žiakov je naozaj veľká a aj tieto skutočnosti treba významne oceniť slovné alebo/aj známku.

VARIÁCIE

Jedna z variácií je rozšírenie prezentácie Krajina- mesto- škola o kapitolu Trieda. Túto časť je možné zadať aj ako domácu úlohu. Žiaci sa s úlohou môžu pohrať. Tvorba vlastných profilov (napr. facebook) sa teší veľkej obľube a dnes už má väčšina žiakov skúsenosti s tvorbou vlastných profilov. V prípade slabšie rozvinutej digitálnej kompetencie, môžeme požiadať o spoluprácu vyučujúceho na informatike, ktorý by im s technickým spracovaním pomohol, pričom by ale platilo, že materiály by už mali premyslené a pripravené. Zadanie je jednoduché, podobné ako sme už mali pri Steckbriefe.

- Urobte na jednej power pointovej snímke svoj profil. Vložte tam svoju fotografiu. Vyberte si z informácií, ktoré môžete použiť. Meno, bydlisko, vek, rodina, záujmy, sny, budúcnosť, vlastnosti, voľný čas, priatelia, a iné. Môžete to obmeniť a napísať: Volám sa ... zbožňujem ....., nenávidím.... snívam....mám... som...

Ďalšia variácia je možná v kapitole Mesto, kde sa dá urobiť ponuka na výlety, čo by chceli hostia vidieť, poprípade, čo sme im schopní alebo ochotní ponúknuť. Medzi obidvoma návštevami je na našej škole rozdiel niekoľko mesiacov. Ak odchádzajú najprv slovenskí žiaci do Nemecka, možno ponuku výletov, exkurzií predostrieť aj takýmto spôsobom. Zároveň možno vidieť okamžité reakcie, záujem o dané miesta, je tu priestor na otázky. Osobitne treba zvážiť, ako naši žiaci tento záujem zachytia, vyhodnotia a zohľadnia pri tvorbe programu pre hostí doma na Slovensku. V predchádzajúcej časti Programová príprava vzniklo a bolo spracovaných množstvo návrhov na výlety a exkurzie.

- Vypíšte na tabuľu všetky možné ciele výletov, ktoré už boli spomínané v predchádzajúcej časti (Spišský hrad, plavba na pltiach na Dunajci, Vysoké Tatry, návšteva Aquacity Poprad, Slovenský raj, hokejový zápas, jaskyňa a pod.
- Vyberte si jeden cieľ a spracujte ho na j e d n e j snímke v programe power point. Myslite pritom na výber vhodného obrázku. Na snímke bude názov, stručný popis miesta a činnosti, dôvod, prečo práve tam, vzdialenosť od školy/Popradu, spôsob premiestnenia, trvanie výletu/čas strávený na mieste, poprípade upozornenia. Nájdite www-stránku, kde si môžu vaši nemeckí priatelia nájsť ďalšie informácie. Čo sa týka

prekladu, ak nepoznate spravny nemecky preklad reálií, poprípade nemecky názov nejakého zemepisného názvu, ostaňte pri slovenskom tvare a sústreďte sa na jeho jasny popis.

Záleží na pomere počtu cieľov a žiakov, ale asi jedna dvojica spracuje jeden turistický cieľ. Žiaci si môžu vyberať sami, čo ich osloví, poprípade si kľúč, na základe ktorého si jednotlivé miesta rozdelia, určia sami. Možných variácií je viacero, súvisí to jednak s praxou a jednak s mnohými inými faktormi, medzi iným aj cieľ celej žiackej výmeny, štruktúra žiakov, ich študijné alebo záujmové zameranie. Ako sme už spomínali, štruktúra: krajina – mesto- škola je pomerne univerzálna, môže sa upravovať, rozširovať, špecifikovať, upraviť na konkrétny projekt alebo stretnutie.

ZÁVER

Mobilita, resp. príprava na ňu ako autentický podnet pre stretnutie s cudzím jazykom a komunikáciu v cudzom jazyku je skutočnosťou, ktorá môže v škole slúžiť ako most medzi „umelým“ prostredím školy, kde väčšina úloh, postupov, činností má školský charakter a realitou, v akej sa cudzí jazyk, komunikácia v cudzom jazyku a všetko čo s tým súvisí, uskutočňuje. Návrhy úloh, činností a aktivít, ktoré sme tu uviedli nemôžu mať väčšiu ambíciu, ako stať sa jednou z možností, ako sa dá daná téma spracovať. Pri temer všetkých úlohách, tak ako je nakoniec v celom procese učenia sa cudzieho jazyka, je veľmi dôležitý aj interkultúrny aspekt, ktorý je integrálnou súčasťou všetkých projektov. Zároveň je práca na úlohách aj mentálnou, z časti jazykovou a materiálovou prípravou na samotný výmenný pobyt. Celá práca na príprave školskej výmeny je časovo veľmi náročná a v bežnej škole v plnom rozsahu prakticky nerealizovateľná. Tu je možnosť vybrať len niektoré úlohy a formy, nemusí sa to robiť následne za sebou bez prestávok, skôr ako spštenie učiva. Môže sa to stať kurikulum nepovinných predmetov, ktoré súvisia s nemeckým jazykom alebo prípravou na skutočnú školskú výmenu, ktorej viac alebo menej školský rámec (napr. záujmový krúžok) si už stanoví samotný vyučujúci. Naša škola, resp. výučba nemeckého jazyka má v tomto zmysle výhodu, pretože vďaka experimentálnemu charakteru školy máme v prvom ročníku 18 hodín nemeckého jazyka do týždňa, kde vlastne nielen že vzniká priestor ale je tam aj významná potreba pracovať s najrozličnejšími metódami osvojovania si cudzieho jazyka. Zároveň každý rok je zvyčajne ku koncu školského roka organizovaný tzv. projektový týždeň, kedy si študenti s a m i v y b e r a j ú, na akých projektoch chcú týždeň pracovať alebo si sami projekt vymyslia a dohodnú sa s vyučujúcim. Treba povedať, že projektový týždeň je tradičná súčasť vyučovania v Nemecku a podnet u nás vyšiel z nemeckej strany, ale účastní sa na tom celá škola a u žiakov je obľúbený. Na prezentáciu projektov sa podľa možností pozývajú aj žiaci iných sekcií, napr. reálneho gymnázia, pre ktorých je to zároveň aj akási reklama pre školu.

Čo sa týka pozície učiteľa, tak ako už bolo spomínané v teoretickej časti, jeho úloha sa vlastne v oboch častiach Programová príprava a Prezentácia Krajina – mesto - škola mení. V súlade s konštruktivistickou metódou sa učiteľ stáva organizátorom učenia, poradcom pri učení a moderátorom procesu učenia. To súvisí so zmenou metód a používaním autentických úloh. Tie vedú žiaka k tomu, aby sa pustil do procesu učenia sa, naučil sa učiť a aby tento proces sa stal celoživotnou záležitosťou. To vlastne zodpovedá konceptu, ktorý sme uviedli na úvod práce a to Európskemu referenčnému rámcu. Ako už bolo spomínané, všetky úlohy boli vyskúšané v praxi a u žiakov sa stretli väčšinou s veľmi pozitívnou odozvou. Ak budú tieto pracovné listy pre kolegov inšpiráciou pri ich práci, tak je to viac ako by sme si želali.

„Ich weiß nicht, ob es besser wird, wenn es anders wird. Ich weiß nur, dass es anders werden muss, wenn es besser werden soll“.

Neznámy autor

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. BAUSCH, K.-R., CHRIST, H., KRUMM, H.-J. : *Handbuch Fremdsprachenunterricht*. Tübingen und Basel : A. Francke Verlag, 2003. ISBN 3-8252-8043-8
2. BIMMEL, P., RAMPILLON, U. : *Lernerautonomie und Lernstrategien*. Fernstudieneinheit 23. Berlin : Langenscheidt, 2000. ISBN 3-468-49651-6
3. BIMMEL, P., KAST, B., NEUNER, G. : *Arbeit mit Lehrwerkktionen. Erprobungsfassung 1/94*. Berlin : Langenscheidt, 1994.
4. DONATH, R. : *Deutsch als Fremdsprache- Projekte im Internet*. Stuttgart : Ernst Klett Verlag, 1998. ISBN 3-12-719005-0
5. FISHER, R. : *Učíme děti myslet a učit se (Praktický průvodce strategiemi vyučování)*. Praha : Portál, 1997. ISBN 80-7178-120-7
6. GERNGROß, G., KRENN, W., PUCHTA, H.: *Grammatik kreativ*. Berlin : Langenscheidt, 1999. ISBN 3-468-49479-3
7. GRÜNER, M., HASSERT, T. : *Computer im Deutschunterricht*. Fernstudieneinheit 14. Berlin : Langenscheidt, 2000. ISBN 3-468-49662-1
8. KALHOUST, Z., OBST, O. a kol. : *Školní didaktika*. Praha : Portál, 2002. ISBN 80-7178-253-X
9. KYRIACOU, Ch. : *Klíčové dovednosti učitele (Cesty k lepšímu vyučování)*. Praha: Portál, 1996. ISBN 80-7178-022-7
10. PETLÁK, E. : *Všeobecná didaktika*. Bratislava : IRIS, 2004. ISBN 80-89018-64-5
11. TANDLICHOVÁ, E. : *Niektoré aspekty autonómneho učenia vo výučbe cudzích jazykov. Ako chápeme autonómiu a autonómne učenie a vyučovanie?* In: JANÍKOVÁ, V. : *Autonomie a cizojazyčná výuka. Autonomie v teorii, edukační práci a ligvodidaktickém výzkumu*. (Sborník příspěvků z mezinárodní konference).Brno : Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-4164-1
12. TUREK, I.: *Didaktika*. Bratislava : Iura Edition, 2008. ISBN 978-80-8078-198-8
13. UR, P., WRIGHT, A. : *111 Kurzrezepte für den Deutsch-unterricht(DaF)*. Stuttgart : 1995. ISBN 3-12-768780-X
14. ZELINA, M.: *Stratégie a metódy rozvoja osobnosti dieťaťa*. Bratislava : IRIS, 1996.
15. ISBN 80-967013-4-7
16. WICKE, R. : *Aktiv und kreativ lernen. Projektorientierte Spracharbeit im Unterricht*. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2004. ISBN 3-19-001751-4

Zdroje obrázkov: Juma 3/2006

Zdroje obrázkov: súkromný archív autora

Dostupné na internete:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/pdf/ll-learning/keycomp_sk.pdf (26.10.2012)

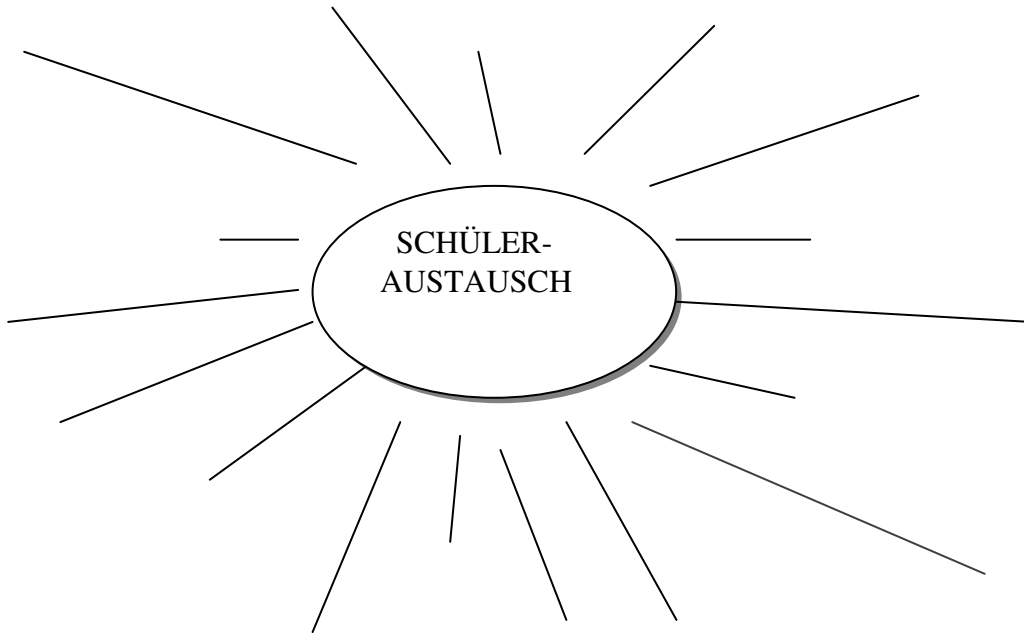
ZOZNAM PRÍLOH

Príloha A	Brainstorming und Sinneswahrnehmung
Príloha B	Geräusche und Austausch
Príloha C	Treffen am Strand
Príloha D	Aufgaben zum Hören: Treffen am Strand
Príloha E	Schatten am Strand
Príloha F	Kreatives Schreiben
Príloha G	Arbeit mit dem Brainstormingwortschatz
Príloha H	Kontakte knüpfen
Príloha I	Anzeigen
Príloha J	Kontaktbrief
Príloha K	Private Briefe schreiben
Príloha L	Schema
Príloha M	Projekt: Ich über mich
Príloha N	Programm für deutsche Gäste für 5 Tage
Príloha O	Bewertungstabelle
Príloha P	PowePoint Präsentation LAND - STADT - SCHULE
Príloha R	Žiacka práca - PowerPoint prezentácia

Príloha A Brainstorming und Sinneswahrnehmung

Príloha A Brainstorming und Sinneswahrnehmung

1. Was fällt Ihnen bei dem Wort Schüleraustausch ein? Schreiben Sie **a l l e** Wörter, Begriffe, die mit diesem Wort zusammenhängen! Brainstorming.

Obrázok 1 Brainstorming Zdroj: Vlastný návrh autora

2. Arbeiten Sie jetzt kurz mit dem Wörterbuch und ergänzen Sie noch ein paar Wörter.
3. Ordnen Sie den einzelnen Begriffen Zeichen (+), (-) zu. Plus heißt etwas Positives, Angenehmes; Minus etwas Negatives, Stressiges usw./Individuelle Arbeit/
4. Zählen Sie alle Plus und Minus. Was können Sie sagen?

.....

5. Sinneswahrnehmung. Verschiedene Personen verbinden assoziativ ganz verschiedene Sinneseindrücke mit einem und demselben Wort .

Das Wort Abenteuer. Ist es für Sie mit Sehen – Hören- Fühlen – Schmecken- oder Riechen verbunden? Ganze Klasse gemeinsam.

Wort Abenteuer	sehen	hören	fühlen, berühren, bewegen	schmecken	riechen

6. Sehen Sie sich die Tabelle an und ergänzen Sie sie. /Individuell/

Wort	sehen	hören	fühlen, berühren, bewegen	schmecken	riechen

Zdroj: Vlastný návrh autora

Príloha B Geräusche und Austausch

1. Kasette. Sie hören jetzt 7 verschiedene Geräusche. Wie könnten diese Geräusche mit dem Austausch zusammenhängen? Sie werden es zweimal hören. Während des ersten Hörens versuchen Sie das Geräusch nur zu identifizieren und schreiben Sie es stichpunktartig auf. Während des zweiten Hörens haben Sie 1 Minute Zeit zwischen den Geräuschen in den Pausen 2-3 Sätze zu schreiben. Alles, was S i e hören ist richtig. Sie arbeiten selbständig.

1. Hören Geräusch	2. Hören 2-3 Sätze schreiben

2. Wir vergleichen jetzt Ihre Ergebnisse mit denen von Ihren Mitschülern. Sie werden die Geräusche noch mal mit Pausen hören. Sagen sie, was haben Sie gehört. Lesen Sie Ihre Sätze. Arbeit im Plenum.

Priloha C

Treffen am Strand

Lehrer: „Stell dir vor, du sitzt in einem Flugzeug ... das Flugzeug startet und du lehnst dich in deinem bequemen Sitz zurück... du fliegst in den Austausch nach Deutschland... das Flugzeug steigt immer höher und du kannst den blauen Himmel sehen.... Du entspannst dich, lehnst dich zurück und beginnst zu träumen... und nach einiger Zeit spürst du, wie das Flugzeug langsam tiefer geht, bis du merkst, wie es auf dem Boden aufsetzt und ausrollt. Wenn du jetzt das Flugzeug verlässt, siehst du direkt vor dir einen wunderschönen Strand an der Nordsee. Ein kleiner Weg führt hinunter zum Strand und du folgst diesem Weg. Du fühlst den Sand unter deinen Füßen, die warmen Sonnenstrahlen auf deiner Haut und du hörst den Wind und die Wellen des Meeres rauschen. Und vor dir, direkt am Strand, steht eine Person, die auf das Meer hinausschaut, und als diese Person sich umdreht, siehst du, dass es jemand ist, den du schon lange kennen lernen wolltest. Ihr setzt euch beide in den warmen Sand und beginnt miteinander zu sprechen. Nimm dir zwei Minuten Zeit für das Gespräch.....“

2 Minuten

„.... Die Sonne geht unter und du bemerkst, dass es Zeit für den Abschied ist. Du gehst langsam den schmalen Weg zum Flugzeug zurück, das schon auf dich wartet. Du steigst ein, das Flugzeug startet und bringt dich sicher zurück in unser Klassenzimmer. Und während du langsam zurückkehrst, erinnerst du dich klar und deutlich an die Person, die du am Strand in Deutschland getroffen hast. Komm jetzt langsam zurück und öffne entspannt und mit neuer Energie deine Augen“.

+ Kassette mit Meditationsmusik

Priloha D Aufgaben zum Hören: Treffen am Strand

1. Sie werden jetzt eine Fantasiereise unternehmen. Auf dieser Reise treffen Sie eine Person.
2. Machen Sie es sich bequem, entspannen Sie sich und machen Sie ihre Augen zu. Sie werden jetzt eine Kassette mit Meditationsmusik hören. Zugleich hören Sie dem Lehrer zu. Machen Sie Ihre Augen nicht auf, solange Sie die Musik hören.

Lehrer/Kassette

3. Sprechen Sie jetzt mit Ihrem Partner darüber, wen Sie am Strand getroffen haben. Beschreiben Sie die Person, die Sie getroffen haben. War das ein Junge, Mädchen, ein Erwachsener, ein Gleichaltriger? Haben Sie diese Person schon vorher gekannt, existiert sie? Wie sieht diese Person aus? Worüber haben Sie gesprochen? War es angenehm, warum? Partnerarbeit.
4. Machen Sie jetzt die Personenbeschreibung schriftlich auf das Blatt Papier (Bild mit zwei Schatten). Einer der Schatten gehört Ihnen, der andere ist der Schatten der Person, die Sie am Strand getroffen haben. 30 Minuten.
5. Zu Hause kleben Sie ein Foto von Ihnen zu einem der Schatten ein.

Príloha E Schatten am Strand

Obrázok 2 Tiene na pláži

Prameň: Juma 3/2006

Príloha F Kreatives Schreiben

1. Sehen Sie sich das Bild an! Es geht um Assoziationen, keine Bildbeschreibung. Beantworten Sie die Fragen WER – WAS – WIE/WO – WARUM. Arbeit im Plenum. 15-20 Minuten

Obrázok 3 Pláž

Zdroj: súkromný archív autora

WER

WAS?

WIE/WO?

WARUM?

2. Schreiben Sie einfache Sätze, wo Sie den Wortschatz der 1. Aufgabe verwenden. Schreiben Sie 10 Sätze und mehr. Wichtig! Schreiben Sie die Sätze **u n t e r e i n a n d e r**, nicht hintereinander! Jetzt schreiben Sie keine Satzverbindungen oder Satzgefüge. Sie arbeiten zu zweit.

3. Schreiben Sie jetzt eine Geschichte zu dem Bild!

4. Denken Sie eine Überschrift aus!

Príloha G Arbeit mit dem Brainstormingwortschatz

1. Teilen Sie die Wörter aus dem 1. Teil in drei Gruppen ein:
  - Substantive
  - Verben
2. Schreiben Sie alle Substantive auf. Ordnen Sie jedem Substantiv den Artikel zu. Arbeiten Sie mit dem Wörterbuch.
3. Nehmen Sie drei Farbstifte und unterstreichen Sie die Maskulina mit z. B. einem grünen Farbstift, Feminina mit einem roten und Neutra z. B mit einem gelben.
4. Verben. Nehmen Sie ein A4 Blatt. Ganz unten schreiben Sie alle/7-10 Verben auf. Sie schreiben jetzt eine Geschichte. Die Geschichte hat die Überschrift:

Katarina (war) im Austausch

Sie fangen die Geschichte an, wie Sie wollen, Sie müssen aber eines der Verben unten gebrauchen. Streichen Sie dieses Verb weg. Dann geben Sie Ihr Blatt ihrem Nachbarn, zugleich bekommen Sie eins von dem anderen Nachbarn. Lesen Sie den Satz und knüpfen Sie an den ersten Satz an, verwenden Sie ein Verb von unten, aber nicht das gestrichene. Bis auf den ersten Satz fangen Sie den Satz nicht mit Katarina... oder sie... an! Jetzt falten Sie das Blatt so, dass der erste Satz nicht mehr lesbar ist und schieben es Ihrem Nachbarn zu. Vergessen Sie nicht das verwendete Verb durchzustreichen! Und so weiter. Sie bekommen ein gefaltetes Blatt, wo Sie nur den letzten Satz lesen können und versuchen eine sinnvolle Geschichte zu schreiben. Warten Sie immer ab, bis die anderen fertig sind. Am Ende lesen Sie die „Geschichte“.

Príloha H Kontakte knüpfen

1. Sie arbeiten zu zweit. Lesen Sie die Adressen Beilage I. Wählen Sie eine der Adressen aus, die Ihnen gefällt. Sie haben 15 Minuten Zeit. Sie wählen im Namen der ganzen Klasse, also Sie müssen eine passende Adresse finden, d. h. Anzahl der Schüler, ihre Interessen usw. Sie wollen einen Kontakt aufnehmen, eine Brieffreundschaft schließen. Sie planen noch nicht den Austausch, aber es ist möglich, dass er später stattfindet. Sie sollten schon jetzt daran denken.
2. Sie arbeiten im Plenum. Stellen Sie jetzt Ihre Wahl vor und begründen Sie sie. (Alter, Hobbys, Land, Sprache ...)
3. Schreiben Sie das auf die Folie.
4. Zu zweit wenden Sie sich an Ihre Nachbarn. Bitten Sie Ihre Nachbarn ihre Wahl, ihre Klasse vorzustellen und zu begründen. Dann machen Sie das Gleiche.
5. Überlegen Sie Argumente für Ihre Wahl. Sie sollten Ihre Nachbarn davon überzeugen, dass Ihre Entscheidung besser ist. Sie haben 2-3 Minuten Zeit.
6. Wenn Sie fertig sind, dann gehen Sie zu einer anderen Gruppe und Sie sollten jetzt zu viert gegen vier entscheiden, welcher Kontakt der bessere ist. So setzen Sie weiter fort bis nur eine Adresse übrig bleibt. Es muss nicht ein deutschsprachiges Land sein.

Denken Sie jetzt über das Land nach.

7. Was wissen Sie über das Land? Brainstorming. Schreiben Sie auf die Tafel und dann auf das Blatt.
8. Was wollten Sie wissen über das Land?
9. Was sollten Sie darüber wissen?
10. Hausaufgabe. Finden Sie zu Hause das Land auf der Karte im Atlas. Zeichnen Sie seine Grenzen auf ein Blatt Papier, nicht ins Heft. Sie können dort die Hauptstadt und die wichtigsten Flüsse eintragen. Die Größe der Karte hängt davon ab, wieviele Informationen Sie in die Karte dicht nebeneinander einschreiben.
11. Ordnen Sie die Angaben in diese Kategorien ein: Geographie, Politik und gesellschaftliches System, Geschichte, Kultur, Sport, Musik.
12. Versuchen Sie einzelne Kategorien noch zu ergänzen.
13. Sehen Sie sich die Anzeigen der Klassen auf der Beilage an. Was für eine Struktur haben diese Anzeigen? Schreiben Sie eine ähnliche Anzeige über Ihre Gruppe. Einzelarbeit.

Klassen- Brieffreundschaften

JUMA vermittelt Brieffreundschaften zwischen ausländischen Klassen ab dem 3. Lernjahr Deutsch. Ihr solltet 13–20 Jahre alt sein und euch auf Deutsch schreiben wollen. Notiert die Zahl der Schüler, euer Alter, eure Deutschkenntnisse und den Namen eures Lehrers. Leider können wir nur eine Auswahl veröffentlichen.

Wir sind 7 Mädchen und 7 Jungen im Alter zwischen 18 und 19 Jahren. Unsere Hobbys sind: Deutsch, Musik, Sport und Sprachen lernen.
Haydar Cevrek Anadolu Lisesi, Erol Cetin, Klasse 11,
19300 Sungurlu-Corum, Türkei

Wir sind 7 Schülerinnen und 9 Schüler und besuchen die 8. Klasse. Wir suchen Brieffreunde, mit denen wir uns auf Deutsch schreiben können.
OS Praprohovega Movanca
Avanca Tompa
Bistrica 49/b
9232 Crensovo
Slowenien

Anania-Schirakatri- Universität
Chengaldjan Swarf
Tigran Meczi 59/4
3750005 Jerevan
Armenien

Wir sind 9 Mädchen und 9 Jungen im Alter von 13 Jahren. Wir lernen seit 4 Jahren Deutsch. Wir interessieren uns für Fußball.
Zespół Szkół W Domoślawicach
Dorota Michalek, Klasse 6b
32-860 Czochow
Polen

Wir sind 5 Studentinnen im Alter zwischen 18 und 20 Jahren. Unsere Hobbys: Briefmarken sammeln, Sport treiben, Briefe schreiben, Musik hören und in die Disko gehen.

Wir sind 15 Mädchen und 7 Jungen im Alter zwischen 15 und

Wir sind 5 Schüler im Alter zwischen 16 und 18 Jahren. Unsere Hobbys sind: Sport, Musik und neue Leute kennen lernen.
Oleg Otaf Stanek
Izvi II. 807/22
14100 Praha 4 – Špankiv
Tschechische Republik

Wir sind 12 Mädchen im Alter zwischen 17 und 18 Jahren. Unser Hobby ist Musik hören, am liebsten Pop.
E.R. Fatsulina
Ul. Mesene Tufana 20/1
423350 Sarmanowo, Tatarstan
Russland

Wir sind 12 Mädchen und 2 Jungen im Alter zwischen 16 und 17 Jahren. Unsere Hobbys sind: Volleyball spielen, tanzen, Musik hören, Freunde treffen, Computer spielen und ins Kino gehen.
Istituto Tecnico Commerciale „R. Serra“
Prof. Liana Lombini, Klasse 3B Igea,
Via Plauto 67, 47023 Cesena (FC), Italien

Wir sind 13 Mädchen und 13 Jungen im Alter zwischen 12 und 13 Jahren. Unsere Hobbys sind: malen, Musik hören, Tennis und Basketball spielen und Bücher lesen.
O.U. „J.H. Prestolozzi“
Klasse 6a
ul. „Apostol Guslaro“ br. 3
1000 Skopje
Mazedonien

Wir sind 12 Schülerinnen und Schüler und lernen seit 2 Jahren Deutsch. Unsere Hobbys sind: Freunde treffen, Bücher lesen, Sport treiben, reisen, tanzen, Musik hören und Rad fahren.
Jaroslava Kovtunovych
Rivne Gebiet
Savitschne Bezirk
34041 Dibivsk
Ukraine

Wir sind 3 Mädchen und 10 Jungen im Alter von 12 Jahren. Unser Lieblingsfach ist Deutsch.
Grundschule
„Ethem Mutebolic“ Lontra 99
72000 Zenica
Bosnien- Herzegowina

Wir sind 13 Schülerinnen und 16 Schüler im Alter zwischen 13 und 14 Jahren. Unsere Hobbys sind: Musik hören, Sport treiben und wandern.
Gagarin Grundschule, Klasse 6b,
Salgótarján, József Attila ut 2, 3100 Magyarorszag, Ungarn

16 Jahren. Unsere Hobbys sind Sport und Musik.
Ariette Mittelschule
Simona Navaspeckyte, Klasse 8b
Lygnusstr. 47
5610 Telšiai
Litauen

Wir sind 20 lustige Jungen und Mädchen und lernen seit 7 Jahren Deutsch. Unsere Hobbys sind: Musik, Sport, Lesen und Malen.
Schule N 25
Tatjana Postanowkina, Klasse 8a
Uliza Grischina, 55
212001 Mogiljow
Belarus, Weißrussland

Príloha J Kontaktbrief

Ein Brief sollte Formalzeichen beinhalten und strukturiert werden. Achten Sie darauf. Er sollte bestimmte Bausteine haben. Die Bausteine sind durcheinander: Einleitung- Unterschrift- Hauptteil- Anrede- Grußformel- Ort, Datum- Schluss.

1. Ergänzen Sie diese Begriffe in das Bild

Das Diagramm zeigt die typische Struktur eines Briefes als vertikale Abfolge von sieben horizontalen Kästen unterschiedlicher Größe:

- Ein kleiner Kasten oben rechts.
- Ein Kasten, der die linke Seite des Briefes einnimmt.
- Ein breiter Kasten, der die gesamte Breite des Briefes einnimmt.
- Ein sehr großer Kasten, der den Hauptteil des Briefes darstellt.
- Ein breiter Kasten, der die gesamte Breite des Briefes einnimmt.
- Ein Kasten, der die linke Seite des Briefes einnimmt.
- Ein Kasten, der die linke Seite des Briefes einnimmt.

Obrázok 4 Stavbné prvky listu

Zdroj: Vlastný návrh
autora

Priloha K Private Briefe schreiben – BAUSTEINE

Schreiben Sie einen Kontaktbrief.

Beachten Sie: WER schreibt, WEM, in welcher SITUATION, mit welchem ZIEL?

1. ORT UND DATUM

Berlin, den 20. Mai 2009

.....

2. BEGRÜßUNG/ANREDE

Liebe Frau Schmidt,

Lieber Michael,

Hallo Susanne,

.....

3. EINLEITUNGSSATZ

vielen Dank für deinen Brief. Ich habe mich sehr darüber gefreut.

wie geht es dir? Mir geht es (nicht sehr) gut, weil ....

es freut mich sehr zu hören, dass .....

entschuldige, dass ich deinen Brief erst jetzt beantworte, aber ich war in letzter Zeit sehr beschäftigt.

Ich wollte dir schon lange schreiben, aber leider hatte ich nicht viel Zeit.

.....

.....

.....

4. HAUPTTEIL

- warum schreiben Sie?
- stellen Sie sich kurz vor – Klasse, Schule, Stadt und Land (Sie schreiben im Namen der ganzen Klasse)

- Was wollen Sie?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. SCHLUSSSATZ

Ich hoffe bald etwas von dir zu hören.

Ich würde mich freuen, bald wieder von dir zu hören.

Bitte antworte mir bald!

Ich warte auf deine Antwort!

Melde dich doch mal!

Bitte grüß deine ganze Familie von mir!

Ich freue mich sehr darauf, dich wieder zu sehen!

.....

6. GRUSSFORMEL

Liebe Grüße

Viele Grüße

Herzliche Grüße

Deine/Dein

.....

7. Unterschrift

Priloha L Schema

Schreiben Sie jetzt einen Brief!

Príloha M Projekt ICH ÜBER MICH

Auf ein Blatt Papier schreiben Sie ein Konzept zum Projekt Ich über mich. Das Projekt hat seine sprachlich-inhaltliche und visuelle Seite. Beide sollte kreativ dargestellt werden. Zeichnen Sie, wo Sie Ihr Foto einkleben. Jetzt schreiben Sie etwas über sich.

Denken Sie daran, wem schreiben Sie und warum. Sie können sich kurz u. a. auch zu diesen Themen äußern:

- Aussehen
- Meine Familie
- Wohnort
- Hobbys, Freunde, Freizeit
- Wünsche, Träume
- Mode, Musik
- Haustiere
- Typisch für Sie ...
- ABER! Allergien, Ängste (vor Tieren), Vegetarier, kein Rauchen ...

Ergänzen Sie Ihr Profil durch Ihre private Adresse, Facebookkontakt, E-mail, ICQ oder Skype Kontakt. Arbeiten Sie mit dem Wörterbuch! Den Eindruck macht nicht nur der Text, sondern auch die visuelle Seite des Steckbriefes! Der Steckbrief versendet man per Post in einem Umschlag A4 Format.

Príloha N Programm für deutsche Gäste für 5 Tage

MATERIELLE VORBEREITUNG UND PROGRAMM DES AUSTAUSCHES

- 1. Programm.** Dieses Projekt besteht aus 2 Teilen: Zusammenstellen des Programms für den Schüleraustausch und seine graphische Darstellung – eine Broschüre. Bereiten Sie Programm für deutsche Austauschschüler für 5 Tage vor. Stellen Sie sich vor, die Deutschen kommen wahrscheinlich im September/Mai, an einem Dienstag Abend. Sie fahren Montag früh weg. Schlagen Sie den Treffpunkt vor. Woran sollte man denken? Der Schwerpunkt des Aufenthaltes ist die gemeinsam verbrachte Zeit in der Schule und auf den Ausflügen und Exkursionen. Ein Teil des Aufenthaltes sollte privat sein, also in der Familie. Denken Sie darüber nach, was könnten Sie in dieser Zeit mit Ihrem Austauschschüler und Ihrer Familie unternehmen, was könnte für ihn interessant sein. Sie haben einen Tag dafür. Sie haben 4 Tage für Schule und Unterhaltung. Wählen Sie die Orte aus, die Sie mit Ihrem Gast besuchen wollen, machen Sie einen realen Zeitplan, finden Sie eventuelle Bus-, Zug- oder Straßenbahnverbindung. Denken Sie an Essen und Pausen. Planen Sie die Kosten und Ausgaben für Ihre Eltern. Machen Sie eine Abschiedsparty- wann, wo?
- 2. Broschüre.** Stellen Sie eine Informationsbroschüre her. Die Broschüre sollte Grundinformationen mit Wort und Bild über das Programm beinhalten. Sie hat einen Zeitplan. Diese Broschüre sollte auf der letzten Seite Platz für Kontaktangaben haben. Die Gäste bekommen sie beim ersten Treffen und Sie sollten diese Broschüre bei sich haben. Ergänzen Sie dort praktische Hinweise, wie zum Beispiel: nehmt einen Fotoapparat, Regenmantel, Wanderschuhe, trockene Socken u. Ä. mit. Ergänzen Sie die Informationen mit www-Seiten zu den einzelnen Ausflugszielen. Was die visuelle Darstellung betrifft, denken Sie daran, dass dort Wort und Bild ist. Sie schreiben in Stichpunkten! Es könnte eine Erinnerung auf den Austausch in der Slowakei sein. Zugleich sollte es praktisch sein.
- 3. Präsentation.** Präsentieren Sie Ihr Programm und Ihre Broschüre. Bereiten Sie sich Ihren begleitenden Text vor. Sie sprechen f r e i in ganzen Sätzen. Sie sprechen über die Fakten in der Broschüre und Sie können diese Informationen um ein paar motivierende Fakten erweitern. Sie wollen Ihre Mitschüler überzeugen, dass Ihr Programm das beste Programm ist. Stellen Sie Ihre Broschüre der Jury zur Verfügung. Teilen Sie sich die Präsentation und üben Sie das freie Sprechen leise. Denken Sie an

Grundsätze: sprechen Sie laut und deutlich, halten Sie Augenkontakt. Wichtig! Beim Präsentieren beachten Sie WEM-WAS-WARUM!

4. **Bewertung.** Zur Bewertung steht Ihnen die Bewertungstabelle (Priloha O) zur Verfügung.

Príloha O Bewertungstabelle

Programm Nr.						
Namen:						
PROGRAMM INHALT	Punkte insg. 20Pt					
Ist Schule/Unterricht eingeplant?	max.1 Pt					
Ist das Programm für 5 Tage?	max.2 Pt					
Hat das Programm einen privaten Teil?	max.1 Pt					
Ist es zeitlich real geplant?	max.2 Pt					
Ist Essen geplant?	max. 1 Pt					
Entspricht das Programm den Interessen der Jugendlichen?	max. 2 Pt.					
Ist es abwechslungsreich?/Kultur, Sport, Geschichte, Wandern,Erholung/	max.2 Pt					
Sind die Kosten berücksichtigt?	max.2 Pt					
Ist es originell?	max.2 Pt					
Wollten Sie an so einem Programm teilnehmen?	max. 5 Pt					
Extra Punkte	Diese Punkte müssen Sie schriftlich begründen!					
/Etwas ganz Besonderes/- WAS? Begründen Sie!	PLUS max. 3Pt					
Kritik - WAS? Begründen Sie!	MINUS max.3Pt					
BROSCHÜRE VISUELL	Insgesamt max. 8 Pt					
Gibt es genug Informationen?	max.2 Pt					
Gibt es dort praktische Hinweise?	max.2 Pt					
Gibt es dort Bilder?	max.2 Pt					
Ist sie praktisch?	max.2 Pt					

PRÄSENTATION	Insg. 13Pt.					
Alle haben frei gesprochen	max.3 Pt.					
Alle haben laut genug gesprochen	max.2 Pt					
Alle haben verständlich gesprochen	max.2 Pt					
Sie haben sich an Publikum gewendet	max.2 Pt					
Sie haben Augenkontakt	max. 1 Pt.					
Sie haben es interessant präsentiert	max.2 Pt					
Sie haben sich bei den Mitschülern für die Aufmerksamkeit bedankt	1 Pt					
SPRACHE	10 Punkte insgesamt					
Grammatik	max. 3					
Wortschatz /korrekt, abwechslungsreich/	max. 5					
Stilistik	max. 2					

Zdroj: vlastní návrh autora

Príloha P PowerPoint Präsentation LAND - STADT - SCHULE

1. Machen Sie eine Powerpointpräsentation. Diese Präsentation verfolgt das Ziel, die deutschen Schüler mit der Slowakei, mit der Stadt Poprad und mit Ihrer Schule bekannt zu machen. Es sollte eine **einleitende** Vorstellung über unser Land sein, über die Stadt, wo Sie leben und über die Schule, die Sie besuchen. Stellen Sie sich vor, Sie wissen nicht sehr wenig oder nichts über uns. Das ist ein großer Vorteil, S I E stellen unser Land vor. Die Präsentation besteht aus 3 Teilen. Das Land – die Stadt – die Schule. Denken Sie an die 3W: **Was-wem-warum**. Ihr **Ziel** ist es: eine **grundlegende** Vorstellung zu bilden, adressatenbezogen zu arbeiten, also **für wen** ist sie bestimmt: **für Ausländer, junge Menschen**.
2. **Das Land**. Sie sollten mit ca. 5 Bildern (slides) unser Land vorstellen. Sie können diese Informationen verwenden: geographische Lage, Hauptstadt, Bewohner, politische Angaben, (EU Beitritt), Geschichtliches, Kultur, Sport, Kunst usw. Wählen Sie eine der slowakischen Persönlichkeiten, die Sie auf e i n e m Bild vorstellen. Eines der Bilder heißt: Typisch slowakisch ist...Jedes slide sollte mit Bild und Wort versehen werden! Sie schreiben in Stichpunkten, nicht in ganzen Sätzen. Planen Sie auch die Zeit ein, wann Sie es orthographisch und grammatisch (Artikel, Präpositionen) überarbeiten. Denken Sie daran: was ist Ihr **Ziel** und **für wen** ist es bestimmt. Das ist sehr wichtig!
3. **Die Stadt**. Sie sollen mit ca. 5 Bildern Ihre Stadt Poprad (geographische Lage, Geschichte, Naturschönheiten, Freizeit, Möglichkeiten für Jugendliche usw.) und seine Umgebung beschreiben. Sie beschreiben nicht den Ort, wo Sie wohnen. Die Informationen und Bilder suchen Sie im Internet oder in anderen Informationsquellen. Sie können eigene Bilder der Stadt verwenden, planen Sie die Zeit dafür, außerhalb des Rahmens des Schulunterrichts. Es gilt das Gleiche, jedes slide hat Bild und Wort, und bei der Arbeit beachten Sie die 3W! Die Begriffe, die Sie in der Präsentation aufschreiben, schlagen Sie im Wörterbuch nach!
4. **Die Schule**. Ca 5 Bilder. Was für eine Schule ist das, Alter der Schüler, Schulabschluss, Projekte, Ausflüge, Lage, Gebäude, Ausstattung, Erfolge der Schule, Turnhalle, Imbiss, usw. Die Bilder/Fotos bereiten Sie selbst im Voraus vor. Achten Sie auf die Hinweise, die Sie schon oben beachten sollten: Das Ziel ist eine Grundvorstellung für Jugendliche,

arbeiten Sie mit dem Wörterbuch. Jedes slide sollte sowohl Wort als auch Foto/Bild beinhalten.

5. Sie haben ca. 10 Unterrichtsstunden. Nehmen Sie sich Zeit, und denken Sie über die Aufgabe nach, besprechen Sie sie mit Ihrem Partner. Planen Sie es, machen Sie einen Zeit- und Aufgabenplan. Teilen Sie die Aufgaben.
6. Vergessen Sie nicht das Begleitungswort zu der Präsentation. Ihre Aufgabe ist es, in **ganzen Sätzen** wiederzugeben, was in Stichpunkten in der Präsentation steht, die Bilder zu kommentieren, bzw. die Informationen zu erweitern und zu ergänzen, aber keine Vorlesungen zu halten oder Enzyklopädieauszüge zu machen. Vergessen Sie nicht, was ist Ihr Ziel. Bei der mündlichen Präsentation Ihres Projektes in der Schule ist Ihre Zielgruppe- **wem?** - anders. Es sind Ihre Mitschüler. Schreiben Sie das Begleitungswort in Ihr Heft. Sie sollen **frei** sprechen. Die Stichpunkte in der Präsentation sind Ihre Unterstützungspunkte. Üben Sie auch das Präsentieren und koordinieren Sie es mit Überklicken der einzelnen Powerpoint-slides. Das ist wichtig. Messen Sie die Zeit, wie lange es dauert.

Príloha R Žiacka práca - PowerPoint prezentácia

Die Slowakei – klein, aber ...

Präsentation der Schönheiten von der Slowakei

Flach ... km ...
ratis ...
erg, ...
(2655m)

Die kleine Hauptstadt der kleinen Slowakei

Die Skalka bei Prievidza
in der Nacht
im Hintergrund

Die Hohe Tatra - das kleinste Hochgebirge der Welt

Hochalpen im Hinterland
im Bereich Strácké pleso im Sommer

Die berühmtesten Bäder der Slowakei

Pietras
Bardejov

POPRAD

Informationen über Poprad:
 Anzahl der Einwohner: ca. 58.000
 Der Fluss: Poprad
 Poprad ist die zehntgrößte Stadt der Slowakei
 Der Flughafen: Poprad-Tatry

Ein paar Fotos des Platzes von Poprad

Stadtteile von Poprad

Die Altstadt

Veľká

Stráže

Kvetnica

Spišská Sobotka

Matejovce

Die Sehenswürdigkeiten

Spišská Sobotka ist einfach wunderschön...

Wie kann man die Freizeit verbringen?

Radfahren

Gleitschirmliegen

Schifahren

und selbstverständlich Schwimmen

Wandern

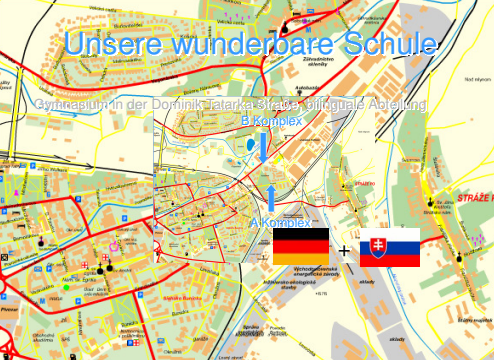
Bergsteigen

... natürlich nur ein paar Möglichkeiten

Unsere wunderbare Schule

Gymnasium in der Dominik-Palarka-Straße, bilinguale Abteilung
 B-Komplex

Das sind unsere Gebäuden, ...

... Räume ...

Lehrerzimmer

Im Gang

Bücherei

Turnhalle

Buffet

Etwas über unsere Schule

Sie existiert seit 1991

Sie hat ungefähr 360 Schüler (130 Jungen, 230 Mädchen)

In unserer Schule unterrichten 24 slowakische und 11 deutsche Lehrer

Im fünften Jahrgang bestehen Schüler das slowakische und deutsche Abitur

Nach dem Abitur bekommt man zwei Zeugnisse: deutsches und slowakisches, natürlich ☺

Im ersten Jahrgang fällt Erdkunde und Geschichte aus und kommen 18 Stunden Deutsch dazu

Aktivitäten der Schüler

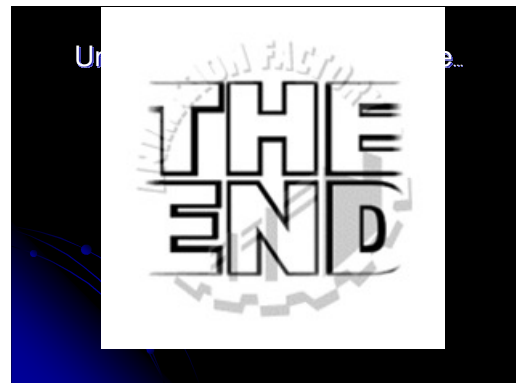
- Immatrikulation

- Projektwoche

- Weihnachtsfeier

Die beliebteste Aktivität vieler Schüler...

- Austausch

Prameň: žiacka práca, autori: PISÁR, J., GANZARČÍK, P., NIŠČÁK, P.